

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2019-372
Den 8. marts 2019

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 19. marts 2019

SAMLENOTAT

1. MFF 2021-2027	2
2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019 (udkast til konklusioner)	17
3. Opfølgning på møder i Det Europæiske Råd	19
4. Det europæiske semester.....	21
5. Forslag til forordning om oprettelse af instrument for førtiltrædelsesbistand 2021-2027 (IPA III)	23
6.ESF+-forordningen	26
7. Interreg-forordningen.....	33
8. CPR-forordningen	40

1. MFF 2021-2027

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmøde (almindelige anliggender) den 19. marts 2019. Opdateringer i forhold til samlenotat af 18. januar 2018 er markeret med streg i margin.

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde d. 2. maj 2018 sit forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027.

På rådsmødet (almindelige anliggender) d. 19. marts 2019 forventes en overordnet politisk drøftelse af status på MFF-forhandlingerne, herunder på baggrund af det tidligere østrigske formandskabs udkast til en såkaldt forhandlingsboks.

Det samlede udgiftsniveau i forslaget udgør 1.160,6 mia. euro i forpligtelsesbevillinger i faste 2018-priser, svarende til 1,14 pct. af EU's BNI. Forslaget vedrørende EU's egne indtægter indeholder blandt andet en udfasning af rabatsystemet og nye indtægtskilder.

Kommissionens forslag vedrørende den flerårige finansielle ramme omfatter følgende elementer:

KOM (2018) 0321, KOM (2018) 0322, KOM (2018) 0323, SWD (2018) 0171 (dansk sprogversion foreligger ikke), KOM (2018) 0325, KOM (2018) 0326, KOM (2018) 0327, KOM (2018) 0328, SWD (2018) 0172 (dansk sprogversion foreligger ikke).

2. Baggrund

Den nuværende MFF-aftale er gældende frem til 2020, og der skal således forhandles en ny ramme gældende fra 2021.

Det fremgår af artikel 311 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, at EU's budget med forbehold for andre indtægter fuldt ud finansieres af egne indtægter, samt at Rådet efter høring af Europa-Parlamentet med enstemmighed fastlægger bestemmelser vedrørende ordningen for Unionens egne indtægter. Det fremgår også, at der inden for denne ramme kan indføres nye kategorier af egne indtægter, og at en eksisterende kategori kan ophæves.

Det følger af artikel 312 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, at formålet med den flerårige finansielle ramme er at sikre en velordnet udvikling i Unionens udgifter inden for rammerne af dens egne indtægter, at den flerårige finansielle ramme fastlægges for en periode på mindst fem år, og at de årlige budgetter skal overholde den flerårige finansielle ramme. Den finansielle ramme fastlægges i en forordning, som vedtages af Rådet med enstemmighed, når Europa-Parlamentet har givet sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer. Det fremgår endvidere, at Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen under hele proceduren træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at lette vedtagelsen.

Forhandlingerne af den næste MFF forventes særligt komplekse og konfliktfyldte i lyset af Storbritanniens udtræden af EU, der efterlader et betydeligt finansieringsgab.

Det bemærkes, at der pågår løbende dialog ned Kommissionen vedrørende de nærmere beregnings- og forvaltningsmæssige forudsætninger i forslaget.

3. Formål og indhold

(a) 3.1. Udgiftssiden

Kommissionen ønsker med sit forslag til den kommende flerårige finansielle ramme et moderne, fokuseret EU-budget, der leverer på konklusionerne fra topmødet i Bratislava den 16. september 2016 og Rom-deklarationen af 25. marts 2017.

(b) Principper for EU's budget

Den flerårige finansielle ramme foreslås formet af en række principper:

- Et stærkere fokus på europæisk merværdi (fx forskning, det indre marked og strategiske investeringer).
- Et mere strømlinet og gennemsigtigt budget (fx sammenlægning af finansieringselementer i færre programmer).
- Mindre bureaukrati for modtagere (fx et samlet regelgrundlag).
- Et mere fleksibelt og agilt budget (fx øget fleksibilitet inden for og mellem programmer og en EU-reserve til at håndtere nødsituationer bl.a. inden for migration og sikkerhed).
- Et budget der leverer (øget fokus på resultater, herunder ved at sætte klare men færre mål).

I forslaget lægges dertil vægt på etableringen af en sammenhæng mellem EU-finansiering og retsstatsprincipper. Elementerne heri er nærmere specificeret i Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af Unionens budget i tilfælde af generaliserede mangler i medlemsstaterne for så vidt angår retsstatsprincippet. Forordningsforslaget behandles særskilt.

(c) Udgiftsniveau

Kommissionen foreslår en flerårig finansiell ramme, som omfatter et samlet forpligtelsesniveau på 1.160,6 mia. euro for perioden 2021 til 2027 svarende til 1,14 pct. af EU's BNI. Dette samlede forpligtelsesniveau dækker over 1.135 mia. euro svarende til 1,11 pct. af EU's BNI som budgetteknisk placeres inden for den flerårige finansielle ramme, samt 26 mia. euro svarende til 0,03 pct. af BNI som teknisk placeres uden for den finansielle ramme.

Betalingsniveauet vedrørende udgifter inden for den flerårige finansielle ramme udgør 1.105 mia. euro svarende til 1,08 pct. af EU's BNI. Hertil kommer udgifterne uden for den flerårige finansielle ramme som Kommissionen foreslår at være udover betalingsloftet.

Det er i forslaget forudsat, at hovedparten af Den Europæiske Udvecklingsfond (EDF) placeres under udgiftsloftet. Udgifter hertil finansieres i dag særskilt og udgør ca. 0,03 pct. af EU's BNI i indeværende rammeperiode.

Det samlede foreslåede forpligtelsesniveau fremgår af *tabel 1*.

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
Samlede forpligtigelser	160.258	163.836	166.032	166.179	166.803	169.465	168.033	1.160.606
Andel af EU's BNI	1,14%	1,15%	1,16%	1,14%	1,13%	1,14%	1,11%	1,14%

Anm.: Kommissionen angiver ikke i sit forslag det samlede betalingsniveau inden for og uden for den flerårige finansielle ramme.

Kilde: KOM (2018) 0322

Kommissionens forslag til forpligtelsesbevillinger inden for den flerårige finansielle ramme svarer til en realvækst på godt 2½ pct. sammenlignet med indeværende finansielle rammeperiode, der gælder perioden 2014 til 2020 og dækker 28 medlemslande, jf. tabel 2.

Tabel 2

Kommissionens forslag (inden for den flerårige finansielle ramme)*

Mio. euro (2018-priser)	2014-2020	2021-2027	Ændring
Samlede forpligtelser, inden for den flerårige finansielle ramme	1.106.773	1.134.583	27.810
Andel af EU's BNI	1,02 pct.	1,11 pct.	0,09 pct.pt.
Samlede betalinger, inden for den flerårige finansielle ramme	1.044.801	1.104.805	60.004
Andel af EU's BNI	0,96 pct.	1,08 pct.	0,12 pct.pt.

Anm.: *Hertil kommer udgifter uden for den flerårige finansielle ramme. Beregningerne af udgifternes andel af EU's BNI er for 2014-2020 baseret på BNI for EU28 og for 2021-2027 baseret på BNI for EU27. Det bemærkes, at den Europæiske Udviklingsfond ikke er indeholdt i den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

Kilde: KOM (2018) 0322, KOM (2018) 0282

Det foreslåede udgiftsniveau inden for den flerårige finansielle ramme, herunder opdelingen på budgetkategorier fremgår af tabel 3.

Tabel 3

Fordelingen af udgifter i Kommissionens forslag (inden for den flerårige finansielle ramme)

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
1. Det indre marked, innovation og det digitale område	23.955	23.918	24.203	23.624	23.505	23.644	23.454	166.303
2. Samhørighed og værdier	51.444	54.171	56.062	56.600	57.148	59.200	57.349	391.974
<i>heraf Økonomisk, social og territorial samhørighed</i>	<i>45.597</i>	<i>46.091</i>	<i>46.650</i>	<i>47.212</i>	<i>47.776</i>	<i>48.348</i>	<i>48.968</i>	<i>330.642</i>
3. Naturressourcer og miljø	50.323	49.580	48.886	48.097	47.326	46.575	45.836	336.623
<i>heraf markedsordninger og direkte betalinger</i>	<i>37.976</i>	<i>37.441</i>	<i>36.946</i>	<i>36.346</i>	<i>35.756</i>	<i>35.176</i>	<i>34.606</i>	<i>254.247</i>
4. Migration og grænseforvaltning	3.076	4.219	4.414	4.647	4.719	4.846	4.908	30.829
5. Sikkerhed og forsvar	3.154	3.229	3.183	3.281	3.517	3.743	4.216	24.323
6. Naboområder og verden	14.765	14.831	15.002	15.290	15.711	16.298	17.032	108.929
7. Europæisk offentlig forvaltning	10.388	10.518	10.705	10.864	10.910	11.052	11.165	75.602
<i>heraf administrative udgifter til institutioner</i>	<i>8.128</i>	<i>8.201</i>	<i>8.330</i>	<i>8.432</i>	<i>8.412</i>	<i>8.493</i>	<i>8.551</i>	<i>58.547</i>
Samlede forpligtelser	157.105	160.466	162.455	162.403	162.836	165.358	163.960	1.134.583
Andel af EU's BNI	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%
Samlede betalinger	150.168	151.482	160.631	160.631	160.631	160.631	160.631	1.104.805
Andel af EU's BNI	1,07%	1,07%	1,12%	1,10%	1,09%	1,08%	1,07%	1,08%

Anm.: Budgetkategorierne er ikke fuldt ud sammenlignelige med de tilsvarende budgetkategorier under den indeværende finansielle ramme, idet underprogrammer flyttes mellem kategorierne.

Kilde: KOM (2018) 0322

Det foreslåede udgiftsniveau uden for den flerårige finansielle ramme, herunder opdelingen på programmer fremgår af tabel 4.

Tabel 4

Fordelingen af udgifter i Kommissionens forslag (uden for den flerårige finansielle ramme)

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
-------------------------	------	------	------	------	------	------	------	---------------

Tabel 4**Fordelingen af udgifter i Kommissionens forslag (uden for den flerårige finansielle ramme)**

Særlige instrumenter								
heraf Nødhjælpsreserve	600	600	600	600	600	600	600	4.200
heraf Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen (EGF)	200	200	200	200	200	200	200	1.400
heraf Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (EUSF)	600	600	600	600	600	600	600	4.200
heraf Flexibilitetsinstrument	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	7.000
Den Europæiske Investeringsstabiliseringsfunktion ¹								
Den Europæiske Fredsfacilitet	753	970	1.177	1.376	1.567	1.707	1.673	9.223
I alt uden for den flerårige finansielle ramme	3.153	3.370	3.577	3.776	3.967	4.107	4.073	26.023

Anm.: ¹Kommissionen har endnu ikke forelagt konkrete skøn for så vidt angår bidrag til Den Europæiske Investeringsstabiliseringsfunktion. Fonden indgår derfor heller ikke i opgørelsen af det samlede forpligtelsesniveau uden for den flerårige finansielle ramme.

Kilde: KOM (2018) 0321

(d) Budgetkategorier

Kommissionen opererer i forslaget med syv budgetkategorier:

1. Det indre marked, innovation og det digitale område
2. Samhørighed og værdier
3. Naturressourcer og miljø
4. Migration og grænseforvaltning
5. Sikkerhed og forsvar
6. Naboområder og verden
7. Europæisk offentlig forvaltning

Opdelingen af den finansielle ramme svarer for de fleste kategoriers vedkommende i det store hele til den nuværende struktur, idet budgetkategori 1a og 1b i den eksisterende finansielle ramme er tildelt en kategori hver (hhv. kategori 1 og 2), samt at den hidtidige kategori 3 vedrørende sikkerhed og borgerskab er opdelt i to særskilte budgetkategorier for migration og grænseforvaltning hhv. sikkerhed og forsvar. Det skal imidlertid bemærkes, at indholdet af budgetkategorierne i Kommissionens forslag ikke fuldt ud svarer til indholdet af de nuværende kategorier.

(e) Budgetkategori 1: Det indre marked, innovation og det digitale område

Kommissionens forslag til budgetkategori 1 indeholder de såkaldt vækstskabende initiativer. Budgetkategorien foreslås samlet at udgøre 166 mia. euro, *jf. tabel 5*.

Tabel 5**Kommissionens forslag til budgetkategori 1: Det indre marked, innovation og det digitale område**

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
1. Forskning og innovation	13.103	12.935	13.226	13.004	12.885	13.026	12.849	91.028
2. Europæiske strategiske investeringer	6.431	6.566	6.561	6.205	6.206	6.204	6.201	44.375
3. Det indre marked	818	815	812	809	807	806	804	5.672
4. Rummet	2.054	2.054	2.056	2.059	2.059	2.060	2.061	14.404
Margen	1.548	1.548	1.547	1.547	1.548	1.547	1.539	10.824
I alt	23.955	23.918	24.203	23.624	23.505	23.644	23.454	166.303

Tabel 5**Kommissionens forslag til budgetkategori 1: Det indre marked, innovation og det digitale område**

Anm.: -
 Kilde: KOM (2018) 0321

Af den samlede ramme foreslås godt halvdelen allokeret til det nye forskningsrammeprogram, Horizon Europe, 87 mia. euro, der skal støtte forskning. Som noget nyt foreslås under Horizon Europe oprettet et europæisk innovationsråd, der skal understøtte banebrydende innovation. Som den nuværende kategori 1a rummer budgetkategorien hertil infrastrukturinvesteringer i transport, energi og det digitale område (CEF), den eksperimentelle fusionsreaktor ITER og det europæiske rumprogram, samt en ny investeringsfond (InvestEU Fund) til erstatning for EFSI. Rammen til infrastrukturinvesteringer foreslås at udgøre godt 21 mia. euro under budgetkategori 1 samt yderligere 10 mia. euro placeret under samhørighedsfonden i budgetkategori 2 og godt 5½ mia. euro til militær mobilitet under budgetkategori 6. ITER og det europæiske rumprogram foreslås tildelt godt 5 hhv. godt 14 mia. euro. InvestEU-fonden foreslås tildelt et budget på 13 mia. euro, hvilket Kommissionen skønner vil mobilisere yderligere 650 mia. euro i private og offentlige investeringer.

(f) Budgetkategori 2: Samhørighed og værdier

Kommissionen foreslår et samlet forpligtelsesniveau til budgetkategori 2 på knap 392 mia. euro, *jf. tabel 6.*

Tabel 6**Kommissionens forslag til budgetkategori 2: Samhørighed og værdier**

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
5. Regional udvikling og samhørighed	33.392	33.756	34.169	34.583	35.000	35.421	35.887	242.209
6. Den Økonomiske og Monetære Union	1.272	3.375	4.489	4.137	3.623	4.409	977	22.281
7. Investering i mennesker, social samhørighed og værdier	16.205	16.466	16.831	17.305	17.951	18.795	19.913	123.466
Margen	574	574	574	574	575	575	572	4.018
I alt	51.444	54.171	56.062	56.600	57.148	59.200	57.349	391.974

Anm.: -
 Kilde: KOM (2018) 0321

Med forslaget reserveres i alt ca. 331 mia. euro til initiativer under samhørighedspolitikker og godt 61 mia. euro til de ikke-samhørighedsrelaterede politikker, herunder godt 26 mia. euro til Erasmus+ og knap 1 mia. euro til en ny fond for retfærdighed, rettigheder og værdier. Der lægges med forslaget op til, at samhørighedspolitikkerne fortsat primært vil blive fordelt efter relative per capita-indkomstniveauer. Dertil foreslås bl.a. øget vægt på fordelingskriterier som arbejdsløshed, klimaforandringer og modtagelse af migranter. Der foreslås ligeledes øget national medfinansiering. Som i indeværende MFF foreslår Kommissionen, at en del af samhørighedsfonden (10 mia. euro) overføres til CEF.

Herudover lægges der op til, at en del af midlerne fra den europæiske fond for regionaludvikling fokuseres på innovative og grønne prioriteter, såkaldt tematisk koncentration. Andelen foreslås fastsat til mellem 65 og 85 pct., afhængig af modtagerlandets relative velstand.

Kommissionen foreslår, at der etableres to nye instrumenter, der skal bidrage til en velfungerende ØMU.

For det første foreslås under budgetkategorien afsat i alt 22 mia. euro til et støtteprogram for strukturreformer, hvor EU-landene frivilligt kan anmode om teknisk og finansiel assistance til gennemførelsen af nationale reformer.

Programelementerne vedr. teknisk assistance bygger videre på EU's eksisterende støtteprogram for strukturreformer.

For det andet foreslås en europæisk stabiliseringsfunktion som skal bruges til at understøtte investeringer og modgå konjunkturstød. Efterlevelse af de fælles økonomiske regler vil være en betingelse for at få adgang til stabiliseringsfunktionen. Der lægges i første omgang op til, at EU-budgettet kan stille lånegarantier på op til 30 mia. euro (løbende priser), og at dette suppleres med bistand, der skal dække renteudgifter og finansieres af bidrag beregnet på baggrund centralbankernes monetære indkomst (seignorage) uden for den flerårige finansielle ramme. Stabiliseringsfunktionen foreslås at have virkning for euro-landene samt lande, der deltager i valutasamarbejdet ERMII, dvs. Danmark.

(g) Budgetkategori 3: Naturressourcer og miljø

Kommissionens forslag til budgetkategori 3 rummer den fælles landbrugspolitik, fiskerifonden og miljøprogrammet LIFE. Der foreslås afsat knap 337 mia. euro til budgetkategorien, *jf. tabel 7.*

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
8. Landbrugs- og havpolitik	49.506	48.763	48.064	47.264	46.478	45.706	44.943	330.724
9. Miljø- og klimaindsats	701	701	706	716	731	752	777	5.085
Margen	116	116	116	117	117	116	116	814
I alt	50.323	49.580	48.886	48.097	47.326	46.575	45.836	336.623

Anm.: -
Kilde: KOM (2018) 0321

Af budgetkategorien reserveres godt 254 mia. euro til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Hertil kommer 70 mia. euro til landdistriktsudvikling, godt 5 mia. euro til fiskeri og ca. 5 mia. euro til miljø og klima.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvorved støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 euro per bedrift per år, mens al støtte over 100.000 euro bortfalder helt. Midlerne frigjort ved capping skal ifølge forslaget fastholdes i medlemsstaterne og skal primært anvendes til små og mellemstore bedrifter eller landdistriktsudvikling. Medlemsstaterne vil fortsat kunne overføre op til 15 pct. af budgettet fra direkte støtte til landdistriktsudvikling og vice versa. Som noget nyt vil der kunne overføres 15 pct. fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Endelig vil der kunne overføres yderligere 2 pct. fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landmænd.

Kommissionen lægger i sit forslag op til en tilnærmelse af medlemsstaternes hektarstøttesats over perioden (ekstern konvergens), således at medlemsstater med et støtteniveau (direkte betalinger), der ligger under 90 pct. af gennemsnittet, skal have forøget deres hektarstøttesats med 50 pct. af

forskellen mellem deres nuværende niveau og 90 pct. af gennemsnittet. Alle medlemsstater vil skulle bidrage til finansieringen af denne omfordeling.

Forslaget lægger endvidere op til, at det nuværende grønne krav til den direkte støtte ("greening") omformes til en del af den såkaldte konditionalitet, som skal overholdes for at kunne modtage direkte indkomststøtte. Kommissionen foreslår som tværgående målsætning, at 25 pct. af EU-budgettet skal bidrage til at nå klimamæssige målsætninger. Det vil fortsat være et krav, at 30 pct. af landdistriktsstøtten skal anvendes til miljø- og klimaformål.

(h) Budgetkategori 4: Migration og grænseforvaltning

Migration og grænseforvaltning foreslås fremover placeret under en særskilt budgetkategori med et samlet budget på 31 mia. euro, *jf. tabel 8*.

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
10. Migration	980	1.444	1.435	1.546	1.535	1.524	1.509	9.972
11. Grænseforvaltning	1.806	2.484	2.689	2.811	2.893	3.032	3.110	18.824
Margen	290	291	290	291	291	290	290	2.033
I alt	3.076	4.219	4.414	4.647	4.719	4.846	4.908	30.829

Anm.: -
Kilde: KOM (2018) 0321

Kommissionen foreslår bl.a. at oprette en ny grænseforvaltningsfond, der skal hjælpe medlemsstater med at kontrollere egne grænser, mens en styrket asyl- og migrationsfond skal bistå myndigheder i modtagelsen og administrationen af flygtninge. Frontex foreslås styrket, således at der rådes over et stående korps med en kapacitet på 10.000 grænsevagter.

Det bemærkes, at formandskabet på Coreper d. 20. februar 2019 fik mandat til at påbegynde forhandlingerne med Parlamentet om Frontex-forslaget, som lægger op til en gradvis implementering af den stående styrke frem mod 2027 på *op til* 10.000 mand, idet størrelsen på korpset til enhver tid skal være baseret på det operationelle behov, ligesom medlemsstaternes bidrag til korpset fastsættes ved årlige bilaterale aftaler. Trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet blev igangsat ultimo februar 2019, og forhandlingerne forventes afsluttet ultimo marts 2019.

(i) Budgetkategori 5: Sikkerhed og forsvar

Kommissionen foreslår at oprette en budgetkategori til initiativer vedrørende sikkerhed og forsvar med en samlet ramme på godt 24 mia. euro, *jf. tabel 9*.

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
12. Sikkerhed	511	613	593	629	631	633	643	4.255
13. Forsvar	2.236	2.209	2.183	2.245	2.478	2.702	3.167	17.220
14. Kriserespons	177	178	178	178	178	178	178	1.242
Margen	230	229	229	229	229	230	228	1.606

Tabel 9**Kommissionens forslag til budgetkategori 5: Sikkerhed og forsvar**

I alt	3.154	3.229	3.183	3.281	3.517	3.743	4.216	24.323
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Anm.: -
Kilde: KOM (2018) 0321

Den nye budgetkategori foreslås at rumme en styrket intern sikkerhedsfond, et øget fokus på cybersikkerhed samt et betydeligt styrket Europol. Samtidig lægges op til, at området skal rumme den nyoprettede forsvarsfond, der foreslås at få et budget på godt 11 mia. euro over perioden, samt at der afsættes knap 6 mia. euro over perioden til at styrke militær mobilitet.

Budgetkategori 6: Naboområder og verden

Kommissionens forslag indeholder et forpligtelsesniveau på 109 mia. euro til budgetkategori 6, *jf. tabel 10.*

Tabel 10**Kommissionens forslag til budgetkategori 6: Naboområder og verden**

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
15. Foranstaltninger udadtil	12.512	12.577	12.747	13.035	13.457	14.043	14.778	93.150
16. Førtiltrædelsesbistand	1.837	1.838	1.838	1.838	1.838	1.838	1.839	12.865
Margen	416	416	417	417	417	416	414	2.913
I alt	14.765	14.831	15.002	15.290	15.711	16.298	17.032	108.929

Anm.: -
Kilde: KOM (2018) 0321

Inden for budgetkategoriens ramme foreslår Kommissionen bl.a. at slå en række instrumenter sammen til et nyt instrument for naboområder, udvikling og internationalt samarbejde, der med 79 mia. euro udgør størstedelen af budgetkategorien. Heri indgår bl.a. hovedparten af Den Europæiske Udviklingsfond (EDF). Udgifter hertil finansieres i dag særskilt uden for budgettet og udgør ca. 0,03 pct. af EU's BNI i indeværende rammeperiode.

Kommissionen lægger op til en videreførelse af førtiltrædelsesbistanden, som har til formål at assistere lande, der har status af kandidat til et medlemskab i EU. Der foreslås i alt afsat 12,9 mia. euro (2018-priser), og støttemodtagerne er i Kommissionens forslag de samme som i indeværende MFF-periode (Vestbalkan og Tyrkiet). Kommissionen foreslår, at instrumentet opbygges omkring fem sektorer i stedet for landerammer. Den nærmere fordeling af midler fremgår ikke af forslaget.

Grønlandsinstrumentet er i forslaget placeret under denne budgetkategori og foreslås af Kommissionen sammenlagt med det hidtidige instrument for EU's oversøiske lande og territorier. Der er samlet set afsat 444 mio. euro hertil over perioden, hvoraf ca. 200 mio. euro er øremærket Grønland mod ca. 222 mio. euro i indeværende periode. Faldet skal dog ses i lyset af, at Grønland som noget nyt får adgang til en række puljer under programmet udover de øremærkede midler.

(j) Budgetkategori 7: Europæisk offentlig forvaltning

Kommissionen foreslår, at der afsættes samlet knap 76 mia. euro til budgetkategori 7 over perioden. Af denne ramme foreslås knap 59 mia. euro afsat til institutionernes administrative udgifter og godt 17 mia. euro til pensioner og Europaskolerne, *jf. tabel 11*.

Tabel 11

Kommissionens forslag til budgetkategori 7: Administration

Mio. euro (2018-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt 2021-27
Europaskoler og pensioner	2.260	2.317	2.375	2.432	2.498	2.559	2.614	17.055
Institutionernes administrationsudgifter	8.128	8.201	8.330	8.432	8.412	8.493	8.551	58.547
I alt	10.388	10.518	10.705	10.864	10.910	11.052	11.165	75.602

Anm.: -

Kilde: KOM (2018) 0321

(k) Udgiftsposter uden for den flerårige finansielle ramme

Kommissionen foreslår at fastholde en række særlige instrumenter uden for den flerårige finansielle ramme: Nødhjælpsreserven, Globaliseringsfonden, Solidaritetsfonden, fleksibilitetsinstrumentet. Den samlede ramme til disse programmer udgør knap 17 mia. euro. Hertil foreslås oprettet en europæisk fredsfacilitet på godt 9 mia. euro og en Europæisk Investeringsstabiliseringsfunktion, der foreslås at yde rentetilskud baseret på eksterne formålsbestemte indtægter, der fremkommer af separate bidrag fra de relevante medlemsstater beregnet på baggrund af de monetære indtægter i Eurosystemet.

(l) Fleksibilitet

Forslaget til Rådets forordning for den flerårige finansielle ramme og forslag til den inter-institutionelle aftale mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen (IIA) indeholder en række elementer, som vil øge fleksibiliteten i budgetanvendelsen.

Kommissionen foreslår en betydelig forøgelse af fleksibilitetsinstrumentet (fra 689 til 1.000 mio. euro årligt). Derudover foreslås det, at tilføre fleksibilitetsinstrumentet de uudnyttede beløb under nødhjælpsreserven, der er bortfaldet i det foregående år, som det allerede er tilfældet for Den Europæiske Unions Solidaritetsfond og Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen i den gældende forordning.

Kommissionen har endvidere til hensigt at øge fleksibiliteten i de enkelte programmer, idet der foreslås mulighed for at afvige fra de indikativt udmeldte rammer for programmer vedtaget i fælles beslutningstagning fra 10 til 15 pct.

Udover ovennævnte tiltag, lægger Kommissionen op til at udvide den hidtidige globale margen for forpligtigelser, der kan anvendes til nye tiltag. Således foreslås den globale margin ("EU-reserven") udvidet fra i dag at bestå af de margener, der resterer under loftet for forpligtigelser i det forudgående år (n-1), til også at indeholde annullerede forpligtigelser fra året forinden dette (n-2).

(m) 3.2. Indtægtssiden

Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 indeholder følgende forslag vedrørende indtægtssiden:

- En reduktion i den andel af traditionelle egne indtægter, som landene må beholde som administrationsbidrag.
- En forenkling af de momsbaseede egne indtægter.
- Tre nye indtægtskilder: 1) en andel af indtægterne fra et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag, 2) en andel af auktionsindtægterne fra EU's emissionshandelssystem, og 3) et bidrag beregnet på grundlag af mængden af ikke-genanvendt plastemballageaffald.
- En fastsættelse af et princip om, at fremtidige indtægter, der følger direkte af EU-politikker, tilgår EU-budgettet.
- En udfasning af korrektioner (rabatter).
- En forhøjelse af loftet for egne indtægter.

(n) Reduktion af administrationsbidraget ved opkrævning af egne indtægter

Kommissionen foreslår at reducere den andel af de traditionelle egne indtægter, herunder især told, som medlemslandene må beholde i administrationsbidrag, fra 20 pct. til 10 pct. Forslaget begrundes i et ønske om at eliminere den budgetmæssige fordel til visse medlemslande som følger af, at deres reelle administrationsomkostninger er væsentligt lavere. Forslaget begrundes med, at der er tale om en tilbagevenden til situationen fra før 2000.

(o) En forenkling af opgørelsen af momsindtægter

Under den gældende ordning for momsindtægter er alle medlemsstaternes afgiftsgrundlag harmoniseret i overensstemmelse med EU-reglerne. Dette kræver en lang række korrektioner og beregning af en vægtet gennemsnitsmomsats. Momsgrundlaget udjævnes derefter, således at det højst udgør 50 pct. af BNI-grundlaget for at korrigere de regressive aspekter af de momsbaseede egne indtægter. Endelig opkræves der en ensartet bidragssats på 0,3 pct. af hver medlemsstats harmoniserede momsgrundlag, med undtagelse af Tyskland, Nederlandene og Sverige, hvis bidragssats er reduceret.

Kommissionen foreslår, at den gældende ordning forenkles således, at alle medlemsstaters afgiftsgrundlag baseres på de samlede nettoindtægter fra den moms, som medlemsstaten samme år har opkrævet i forbindelse med momsplichtige transaktioner. Dette momsgrundlag korrigeres herefter med en tværgående faktor på 45 pct. samt den respektive medlemsstats normalsats for moms. Endelig opkræves der en ensartet bidragssats på 1 pct. af det normalsatsberegnete grundlag.

Kommissionen angiver i forslaget, at reformen er en reaktion på Europa-Parlamentets og Den Europæiske Revisionsrets opfordring til at knytte en tættere forbindelse mellem egne indtægter og det faktiske momsgrundlag samt forenkling af beregningerne betydeligt. Reformen følger de henstillinger, der er foreslået af Gruppen på Højt Plan vedrørende Egne Indtægter, som offentliggjorde sin endelige rapport i december 2016.

(p) Nye egne indtægtskilder

Kommissionen foreslår, at der indføres tre nye kategorier af egne indtægter baseret på hhv. et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag, EU's emissionshandelssystem, samt plastemballageaffald. Forslagets formål angives at være at der indføres egne indtægter, som er knyttet til EU-politikker, navnlig klimaforandringer, miljøpolitikken, plaststrategien, den cirkulære økonomi og det indre marked.

Kommissionen skønner, at de nye egne indtægtskilder i gennemsnit vil kunne dække ca. 12 pct. af budgetudgifterne i perioden 2021-2027, og alt andet lige reducere medlemsstaternes BNI-baserede bidrag tilsvarende, idet bidrag baseret på nye egne indtægter imidlertid vil skulle finansieres af EU's borgere og virksomheder via medlemsstaternes statskasser på linje med EU's øvrige egne indtægter.

Kommissionen foreslår, at der opkræves en bidragssats på 3 pct. af et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag når et sådan er blevet vedtaget i overensstemmelse med Kommissionens forslag fra 2016 (KOM (2016) 0685). Skattegrundlaget er baseret på virksomhedernes overskud på nationalt plan og skønnes af Kommissionen at kunne bidrage med gennemsnitligt ca. 12 mia. euro om året ved den foreslåede bidragssats. Kommissionen angiver, at egne indtægter baseret på selskabsskat kan retfærdiggøres i og med, at de multinationale selskaber nyder godt af det indre markeds frihedsrettigheder.

Kommissionen foreslås ligeledes, at der indføres et bidrag til EU-budgettet i form af egne indtægter baseret på EU's emissionshandelssystem. Dette vil indebære, at en andel på 20 pct. af visse af indtægterne fra de samlede kvoter, der er til rådighed til auktionering, vil blive tildelt EU-budgettet. Emissionshandelssystemets kvoter til luftfarten indgår i beregningsgrundlaget. Kommissionen skønner, at de gennemsnitlige årlige indtægter kommer til at ligge i størrelsesordenen 1,2-3,0 mia. euro afhængigt af markedsprisen for kvoter i EU's emissionshandelssystem og den årlige auktionsmængde.

Kommissionen foreslår endelig, at der indføres et bidrag på 0,80 euro/kg fra de enkelte medlemsstater baseret på den mængde ikke-genanvendt plastemballageaffald, der genereres i hver enkelt medlemsstat. Der tages udgangspunkt i de statistiske data, der skal indberettes til Eurostat hvert år. I forslaget refererer Kommissionen EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi af 18. januar 2018, der skal bidrage til at tackle de miljømæssige problemer, navnlig ved at forbedre det økonomiske aspekt af genanvendelse og reducere udledningen af plastaffald i miljøet. Kommissionen skønner, at bidraget vil kunne indbringe ca. 7 mia. euro om året.

(q) Princip om at fremtidige indtægter fra EU tilgår EU-budgettet

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et princip om at fremtidige indtægter, der genereres som en direkte følge af gennemførelsen af EU's politikker og håndhævelsen af fælles EU-regler, automatisk tilgår EU-budgettet. Det gælder således indtægter, der ikke følger af Rådets afgørelse om egne indtægter eller om skatteharmonisering. Kommissionen angiver som eksempel indtægter, der genereres gennem EU-systemet vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS). Ifølge Kommissionens forslag herom (KOM (2016) 0731) skal de gebyrer, som besøgende til Schengenområdet fra tredjelande skal betale, udgøre formålsbestemte egne indtægter.

Formålsbestemte egne indtægter giver mulighed for at disponere tilsvarende udgifter udover de bevilligede budgetposter. Formålsbestemte indtægter påvirker ligeledes ikke overholdelsen af loftet for egne indtægter da de ikke tilgår budgettet på bekostning af de nationale budgetter. Modsat formålsbestemte indtægter vil almindelige indtægter, herunder fx bøder eller morarenter, føre til en reduktion af de BNI-baserede nationale bidrag.

(r) Udfasning af korrektioner

Elementerne i det nuværende rabatsystem er følgende:

- En tidsubegrænset rabat til Storbritannien.
- Tyskland, Østrig, Sverige og Nederlandenes tidsubegrænsede rabat på betalingen til Storbritanniens rabat.
- Tyskland, Østrig, Sverige og Nederlandenes rabat på deres moms-bidrag til EU's budget i perioden 2014-2020.
- Et fast rabatbeløb til Nederlandene, Sverige og Danmark i perioden 2014-2020 og til Østrig i perioden 2014-2016.

Med Storbritanniens meddelelse om udtræden af EU står alle rabatter til at udløbe med den indeværende MFF-periode. Kommissionens forslag for perioden 2021-2027 indeholder rabatter til alle de nuværende rabatlande, dvs. Tyskland, Nederlandene, Sverige, Østrig og Danmark. Rabatterne foreslås som faste reduktioner i landenes BNI-bidrag, der gradvist udfases frem mod 2025, *jf. tabel 1*.

Tabel 1
MFF-forslagets rabatter, 2021-2027

Mio. euro, 2018-priser	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021-2027
Danmark	118	94	71	47	24	-	-	354
Nederlandene	1.259	1.007	755	503	252	-	-	3.776
Sverige	578	462	347	231	116	-	-	1.734
Tyskland	2.799	2.239	1.679	1.119	560	-	-	8.396
Østrig	110	88	66	44	22	-	-	330

Kilde: KOM(2018) 0325

Forslaget om at udfase korrektioner begrundes af Kommissionen med, at EU-budgettet med indførelsen af en bred vifte af egne indtægter og nye udgiftsprioriteter alt i alt vil være til gavn for alle medlemsstater på

en retfærdig måde uden at opretholde en forældet og kompleks korrektionsordning. For at undgå en pludselig og betydelig forhøjelse af bidragene fra de medlemsstater, der har været tildelt korrektioner, foreslås der imidlertid faste reduktioner af deres BNI-baserede bidrag, som vil blive udfaset gradvist indtil 2025. Kommissionen angiver, at udgangspunktet for fastsættelsen af de faste reduktioner er summen af de korrektioner, der er indrømmet de fem medlemsstater i 2020. Det bemærkes, at der er tale om bruttorabatter, hvilket indebærer, at rabatmodtagerne skal bidrage til finansieringen af rabatterne. Nettorabatterne er således lavere end beløbene angivet i tabel 1.

(s) Forhøjelse af loftet for egne indtægter

Indtægtsloftet udgør den øvre grænse for de årlige bidrag til EU's egne indtægter. Udover betalingsbehovene i den flerårige finansielle ramme skal de budgetmidler, der er nødvendige for at dække finansielle forpligtelser i forbindelse med lån eller finansielle faciliteter, der er garanteret under EU-budgettet, forblive under dette loft.

Indtægtsloftet er i dag fastsat til 1,26 pct. af EU's BNI for forpligtelser og 1,20 pct. af EU's BNI i betalinger opgjort efter retningslinjerne i ESA 2010.

Kommissionen foreslår med henvisning til stigende brug af finansielle instrumenter, Storbritanniens udtræden af EU samt integreringen af Den Europæiske Udviklingsfond i EU-budgettet, at loftet for egne indtægter hævet til 1,35 pct. af EU's BNI til forpligtelser og 1,29 pct. til betalinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 14. november 2018 en resolution vedrørende den flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som fastlægger Europa-Parlamentets holdning med henblik på en aftale. Heri genbekræftes de overordnede prioriteter fra tidligere resolution af 30. maj 2018, inden for et samlet udgiftsniveau på 1,34 pct. af BNI, alt inkluderet. Der er således generelt støtte til budgetstigninger til såkaldt nye prioriteter udover de af Kommissionen foreslåede, herunder migration, forskning, Erasmus og eksterne instrumenter, idet flertallet imidlertid er imod reduktioner af de såkaldt traditionelle politikområder, herunder landbrugsstøtte og strukturfondene. Finansieringen af merudgifterne ift. Kommissionens forslag skal ifølge Europa-Parlamentet findes i nye egne indtægter.

I resolutionen understreges det, at Europa-Parlamentet skal godkende det endelige forslag samt at alle dele af MFF-forslaget, herunder indtægtsiden og de overordnede MFF-lofter, bør forblive genstand for forhandlinger indtil en samlet aftale er indgået.

5. Nærhedsprincippet

Eftersom der er tale om forslag i relation til EU's flerårige finansielle ramme, kan det kun behandles på EU-niveau. Nærhedsprincippet vurderes derfor overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke umiddelbart konsekvenser for dansk ret. En udmøntning af den flerårige finansielle ramme i form af EU's årlige budgetter vil resultere i et dansk bidrag til EU's budget, som skal opføres på de årlige forslag til finanslov.

Folketinget skal meddele sit samtykke til Danmarks godkendelse af Rådets afgørelse om ordningen for EU's egne indtægter.

7. Konsekvenser

EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 vil være forbundet med væsentlige statsfinansielle konsekvenser for Danmark. De nærmere specifikke konsekvenser vil afhænge af den endelige aftale for den flerårige finansielle ramme, herunder det overordnede udgiftsniveau, samt EU's egne indtægter, herunder rabatter og evt. nye indtægtskilder.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen præsenterede på mødet i Rådet (almindelige anliggende) den 14. maj sit forslag til den flerårige finansielle ramme for 2021-2027. På møderne i Rådet (almindelige anliggender) den 18. september 2018, 16. oktober 2018, 12. november 2018, 11. december 2018 samt 19. februar præsenterede formandskabet fremskridtsrapporter for MFF-forhandlingerne, som var genstand for politiske drøftelser. På mødet den 11. december præsenterede formandskabet dertil sit udkast til en forhandlingsboks. Der er ikke foretaget justeringer heri under det nuværende rumænske formandskab.

Udkastet til forhandlingsboks er udarbejdet og udviklet under formandskabets ansvar og vil ikke være bindende for nogen medlemsstater. Formålet med at forelægge udkastet til

forhandlingsramme er at identificere og bekræfte de spørgsmål, der skal behandles under forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme, og hvor det er hensigtsmæssigt, fremme drøftelsen om muligheder og løsninger for så vidt angår enkelt spørgsmål. Forelæggelsen af udkastet til forhandlingsboks sigter ikke på afsluttende drøftelser eller kompromiser i den nuværende fase.

På Det Europæiske Råd den 13.-14. december 2018 blev der vedtaget rådskonklusioner, hvori man enedes om at arbejde for at opnå en aftale om den flerårige finansielle ramme i Det Europæiske Råd i efteråret 2019.

Mange medlemslande har, i varierende omfang, erklæret sig åbne over for et større EU-budget målt i pct. af BNI og større nationale bidrag. Det gælder især de lande, som fortsat ventes at være nettomodtagere, men også enkelte af de nettobetalande lande. Et udgiftsniveau på 1 pct. af BNI vil også indebære større nationale bidrag som følge af forventet økonomisk vækst i de enkelte medlemsstater. Blandt de nettobetalande lande har en gruppe af budgetrestriktive lande lagt stor vægt på, at udgiftsniveauet skal tilpasses et EU med 27 medlemslande.

Overordnet set ønsker modtagerlandene at bevare og evt. øge EU-støtten til EU's landbrugs- og strukturfonde og har som følge heraf støttet en stigning i EU-budgettets størrelse. Gruppen består traditionelt af en række øst- og sydeuropæiske lande.

De nettobetalande lande har generelt, men i varierende grad, argumenteret for, at udgiftsniveauet skal afspejle EU's økonomiske formåen, og at der er behov for en modernisering af EU-budgettet i retning væk fra de traditionelle politikområder, idet enkelte større medlemsstaters positioner imidlertid ikke entydigt følger denne overordnede gruppering. Gruppen består traditionelt af central- og nordeuropæiske lande.

Den umiddelbare statsfinansielle logik forklarer selvsagt ikke til fulde de forskellige positioner, ligesom der er indikationer på, at de vanlige skillelinjer er mindre tydelige end traditionelt. For så vidt angår indtægtssiden har medlemsstaterne overordnet positioneret sig med udgangspunkt i velkendte synspunkter vedrørende EU's flerårige budgetramme.

De nuværende rabatmodtagerlande har i varierende grad udtalt deres skepsis over for Kommissionens forslag til en udfasning af de nuværende rabatter, herunder med henvisning til at udgiftsrammerne foreslås forhøjet og Storbritanniens EU-bidrag bortfalder. Omvendt har en række ikke-rabatmodtagerlande udtalt modstand mod en fortsættelse af rabatter, særligt med henvisning til udløbet af den betydelige britiske rabat som følge af Storbritanniens udtræden af EU.

På spørgsmålet om indførelse af nye egne indtægter til EU's budget har medlemsstaternes tilkendegivelser været mere spredte. En række lande har udtrykt generel skepsis mod indførelsen af en eller flere af de nye indtægtskilder, herunder med henvisning til de potentielle udfordringer ved at justere den nuværende balance i byrdefordelingen landene imellem. Enkelte større lande har imidlertid offentligt tilkendegivet principiel støtte til indførelsen af nye egne indtægter samt varierende grad af støtte til de enkelte forslag.

I lyset af at beslutninger vedrørende indtægtssiden skal træffes ved enstemmighed, vurderes det ikke umiddelbart sandsynligt, at Kommissionens forslag vil kunne vedtages i den foreslåede form.

10. Regeringens generelle holdning

Storbritanniens udtræden af EU efterlader et betydeligt hul i EU's budget, der skal håndteres. EU-budgettet skal tilpasses til den nye økonomiske virkelighed i et EU bestående af 27 lande. Regeringen mener derfor, at det samlede udgiftsniveau ikke bør overstige 1,00 pct. af EU27's BNI og at alle EU-budgettets udgifter skal afholdes inden for dette loft.

Inden for rammerne af målsætningen om et udgiftsniveau på 1,00 pct. af EU27's BNI, er det regeringens holdning, at der skal ske en indholdsmæssig omprioritering af EU's udgifter, så EU-budgettet i højere grad målrettes EU-merværdiskabende tiltag. EU's budget skal i højere grad anvendes til håndtering af migrationsudfordringen internt i EU og i EU's nærområder, vækst- og konkurrenceskabende initiativer, herunder excellencebaseret forskning og tværnationale infrastrukturprojekter, samt klimarelaterede udgifter. Dermed kan EU-budgettet i højere grad fokuseres på områder, hvor vi står over for fælles udfordringer, hvor der bibringes synergier og hvor EU-budgettet leverer værdi, som ikke kan leveres af medlemsstaterne alene.

For så vidt angår fleksibilitet, finder regeringen Kommissionens forslag klart for vidtgående, idet spørgsmålet må ses i tæt sammenhæng med det samlede udgiftsniveau.

Det er regeringens holdning, at EU's indtægtssystem skal være efficient, transparent og frem for alt fair. Indtægtssystemet skal være karakteriseret ved, at medlemsstaternes finansieringsbyrde er proportional og passende. Regeringen vil ikke kunne acceptere en uforholdsmæssig stor stigning i det danske EU-bidrag i den kommende MFF.

Regeringen finder det endvidere afgørende at fastholde medlemslandenes eneret til skatteopkrævning. Nye indtægtskilder må således ikke få karakter af en EU-skat. Fra dansk side vil man under disse forudsætninger gerne drøfte reformer af indtægtssystemet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 9. maj 2018, den 20. juni 2018, den 14. september 2018, den 12. oktober 2018, den 2. november 2018, den 7. december 2018, den 3. januar 2019 (skriftlig) og den 8. februar 2019.

2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019 (udkast til konklusioner)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 19. marts 2019 forventes udkastet til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019 at blive drøftet. Udkastet foreligger endnu ikke, og dagsordenen er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt forventes Det Europæiske Råd i marts at fokusere på drøftelser af jobs, vækst og konkurrenceevne, klima, eksterne relationer og desinformation. Det kan desuden ikke udelukkes, at også handelspolitik vil være genstand for en drøftelse. Derudover afholdes der møde i Det Europæiske Råd artikel 50-format torsdag den 21. marts.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 19. marts 2019 forventes en drøftelse af udkastet til konklusioner forud for mødet i Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019. Udkastet til konklusioner foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er fortsat under overvejelse hos formanden for Det Europæiske Råd. På nuværende tidspunkt forventes mødet at fokusere på jobs, vækst og konkurrenceevne, herunder videreudviklingen af det indre marked, samt klima. Endvidere forventes Det Europæiske Råd at drøfte eksterne relationer, herunder forberedelsen af det kommende topmøde mellem EU og Kina, samt imødegåelse af desinformation. Det kan ikke udelukkes, at også handelspolitik vil være genstand for en drøftelse. Derudover afholdes der møde i Det Europæiske Råd artikel 50-format torsdag den 21. marts.

Jobs, vækst og konkurrenceevne er et fast tilbagevendende emne på forårsmøderne i Det Europæiske Råd. Der forventes en drøftelse af videreudviklingen af det indre marked, kapitalmarkedsunionen, industripolitik og digitalisering. Forventningen er, at konklusionerne fra drøftelsen vil føde ind i forberedelsen af den næste strategiske dagsorden for EU, der forventes vedtaget på Det Europæiske Råd i juni. Derudover forventes Det Europæiske Råd, som en del af det europæiske semester, at drøfte de generelle økonomiske-politiske retningslinjer til EU-landene som helhed, samt at godkende økonomiske-politiske anbefalinger til euroområdet.

Hvad angår klima forventes Det Europæiske Råd at have en overordnet orienterende debat, som skal følges op af sektordrøftelser i relevante rådsformationer.

Fsva. eksterne relationer forventes en drøftelse af forberedelserne til det kommende topmøde mellem EU og Kina den 9. april 2019. Derudover vil stats- og regeringscheferne drøfte øvrige eksterne relationer i lyset af udviklingen frem mod mødet i Det Europæiske Råd i marts. Der ventes endvidere en status på arbejdet med imødegåelse af desinformation og beskyttelse af den demokratiske integritet i europæiske og nationale valghandlinger.

Det kan desuden ikke udelukkes, at Det Europæiske Råd vil drøfte handelspolitik, herunder den aktuelle udvikling i EU-USA handelsrelationerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til konklusioner for Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til konklusioner, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Der er tale om en vigtig drøftelse af udkastet til konklusioner for Det Europæiske Råd, som finder sted få dage før mødets afholdelse. Regeringen deltager aktivt i drøftelserne med henblik på at fremme danske interesser i Det Europæiske Råds konklusioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Opfølgning på møder i Det Europæiske Råd

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (almindelige anliggender) er ansvarlig for opfølgning på møder i Det Europæiske Råd i samarbejde med Kommissionsformanden og formanden for Det Europæiske Råd. Opfølgning på Det Europæiske Råds møder forventes at være på dagsordenen for rådsmødet (almindelige anliggender) den 19. marts 2019. Det er forventningen, at formandskabet på mødet vil gennemgå status for implementeringen af konklusionerne fra Det Europæiske Råds seneste møder, herunder mødet den 13. – 14. december 2018.

2. Baggrund

I henhold til art. 16, stk. 6. TEU er Rådet (almindelige anliggender) ansvarlig for opfølgning på møder i Det Europæiske Råd i samarbejde med kommissionsformanden og formanden for Det Europæiske Råd. Der er blandt medlemslandene bred opbakning til, at Rådet (almindelige anliggender) systematisk følger op på Det Europæiske Råds beslutninger med henblik på at sikre fuld og effektiv implementering af stats- og regeringschefernes beslutninger.

3. Formål og indhold

Det er forventningen, at Rådet (almindelige anliggender) på mødet den 19. marts vil følge op på arbejdet med gennemførelse af Det Europæiske Råds beslutninger, herunder mødet i Det Europæiske Råd den 13. – 14. december 2018, hvor stats- og regeringscheferne vedtog konklusioner om processen for forhandlingen af den kommende flerårige finansielle ramme, det indre marked, migration, eksterne relationer, klima, sikkerhed og forsvar, desinformation, bekæmpelse af racisme og xenofobi, og den styrkede EU-debat med borgerhøringer. Dokumenterne omkring implementering af Det Europæiske Råds konklusioner er endnu ikke modtaget. Det er forventningen, at formandskabet på mødet vil gennemgå status for opfølgningen på Det Europæiske Råds konklusioner, herunder de igangværende og kommende initiativer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til at sikre hurtig og effektiv opfølgning på konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd den 13. – 14. december 2018.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Rådet (almindelige anliggender) systematisk følger op på møder i Det Europæiske Råd med henblik på at sikre effektiv implementering af de vedtagne konklusioner og at levere konkrete resultater til borgerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Det europæiske semester

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet ventes på rådsmødet (almindelige anliggender) at præsentere den årlige synteserapport, som sammenfatter drøftelserne af vækstundersøgelsen fra en række rådsformationer. Udkast til formandskabets synteserapport foreligger endnu ikke. Rådet (almindelige anliggender) forventes herudover at viderebringe anbefalinger for euroområdet som helhed til Det Europæiske Råd. Formandskabet forventes desuden at informere om tidsplan for det europæiske semester 2019.

2. Baggrund

Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2019 blev offentliggjort den 21. november 2018 og udgør startskuddet til det europæiske semester 2019. Vækstundersøgelsen skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer i EU og opstiller en række prioriteter og generelle politikanbefalinger for medlemslandene for det kommende år i forhold til fremadrettet at sikre vækst og jobs i EU og i de enkelte medlemslande. Vækstundersøgelsen er blevet præsenteret og drøftet i en række rådsformationer, herunder økonomi og finans, konkurrenceevne, miljø, beskæftigelse/socialpolitik/sundhed og forbrugerbeskyttelse og almindelige anliggender, og der er bl.a. vedtaget rådskonklusioner i Rådet (økonomi og finans).

3. Formål og indhold

Formandskabet vil sammenfatte drøftelserne af vækstundersøgelsen for 2019 fra de forskellige rådsformationer i en synteserapport, som ventes forelagt for Rådet (almindelige anliggender) den 19. marts 2019. Synteserapporten indgår i forberedelsen af grundlaget for drøftelserne i Det Europæiske Råd den 21.-22. marts, hvor Det Europæiske Råd forventes at udstikke de generelle økonomisk-politiske retningslinjer til brug for medlemslandenes nationale reform- og konvergens-programmer. Retningslinjerne forventes at basere sig på Kommissionens årlige vækstundersøgelse og rådskonklusioner fra bl.a. Rådet (økonomi og finans) og Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse).

Medlemslandene vil tage højde for Det Europæiske Råds generelle økonomisk-politiske retningslinjer i deres stabilitets- eller konvergensprogrammer samt nationale reformprogrammer, der forventeligt offentliggøres i april 2019. Kommissionen præsenterer efter planen en vurdering af programmerne i maj eller juni og fremlægger udkast til udtalelser om programmerne og landespecifikke anbefalinger med henblik på orientering af det Det Europæiske Råd og behandling og vedtagelse i Rådet.

Udkast til formandskabets synteserapport foreligger endnu ikke.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Det europæiske semester og landenes efterfølgende implementering af national økonomisk politik i lyset af Rådets anbefalinger på baggrund af medlemslandenes stabilitets- og konvergensprogrammer vil kunne bidrage til sikring af sunde og holdbare offentlige finanser samt velfungerende økonomier i landene. Dette vil generelt understøtte konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse i EU og Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabets synteserapport foreligger endnu ikke. Der forventes opbakning fra medlemslandene til synteserapportens sammenfatning af drøftelserne i de omfattede rådsformationer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at EU fortsat har den rigtige økonomisk-politiske strategi, hvor den finanspolitiske konsolidering og reformforpligtelserne er differentieret på tværs af landene i lyset af deres respektive udfordringer. Regeringen støtter Kommissionens årlige vækstundersøgelsesprioriteter om fremme af investeringer, gennemførelse af strukturreformer i EU-landene og ansvarlig finanspolitik, samt at EU-landene holder fast i en ambitiøs reform- og konsoliderings-dagsorden. Desuden er det vigtigt, at man inden for disse rammer udnytter de eksisterende muligheder på europæisk niveau for at styrke væksten, herunder gennem det indre marked. Fra dansk side støttes en rettidig gennemførelse af det europæiske semester med vægt på kvalitet i anbefalinger og stærkt fokus på implementering af strukturreformer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Synteserapporten for 2018 har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg

5. Forslag til forordning om oprettelse af instrument for førtiltrædelsesbistand 2021-2027 (IPA III)

KOM (2018) 0465

Revideret notat

1. Resumé

Kommissionen har 14. juni 2018 fremsat forslag til forordning om tredje udgave af instrumentet for førtiltrædelsesbistand (IPA III). Forslaget er fremsat som led i forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme. Instrumentet foreslås opbygget omkring en række specifikke sektorer med det formål at støtte reformer, udvikling og EU-tilnærmelse for kandidatlande og potentielle kandidatlande. Regeringen forelagde sagen til forhandlingsoplæg den 1. marts 2019. Forslaget er nu sat på dagsordenen for GAC den 19. marts som B-punkt med henblik på delvis generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 0465 af 14. juni 2018 fremsendt forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om fortsættelse af instrument for førtiltrædelsesbistand for perioden 2021-2027 (IPA III). Det nuværende instrument for førtiltrædelsesbistand, IPA II, dækker perioden fra 2014-2020. Forslaget indgår i pakken af retsakter og meddelelser for instrumenter under EU's eksterne politikker (kategori VI på EU-budgettet), som EU-kommissionen har fremsat som led i forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-2027.

3. Formål og indhold

Formålet med instrumentet for førtiltrædelsesbistand er at støtte kandidatlande og potentielle kandidatlandes bestræbelser på at vedtage og gennemføre reformer med henblik på tilpasning til de EU-regler, standarder og praksisser, som er en forudsætning for medlemskab.

IPA III adskiller sig ikke grundlæggende fra IPA II. Kommissionen foreslår dog en ændring af programmeringen, idet instrumentet opbygges omkring fem sektorer i stedet for landerammer. Sektorerne er (1) retsstatsprincipper, sikkerhed og migration (2) governance og strukturelle reformer, (3) territorielt og grænseoverskridende samarbejde, (4) EU-politikker og mellemfolkelige forbindelser og (5) investeringer i vækst og beskæftigelse. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke nogen konkret fordeling på sektorerne. Dette medfører, at de enkelte lande vil skulle ansøge puljer inden for de fem sektorer. Midlerne fordeles på baggrund af kriterier udviklet af Kommissionen, der blandt andet vil omfatte graden af EU-optagelsesparathed, absorptionskapacitet og hidtil opnåede resultater. IPA III bidrager dermed til øget fleksibilitet og mulighed for at belønne reelle reformindsatser og reducere midler til kandidatlande, der bevæger sig væk fra standarder for EU-medlemskab. Det forventes således, at bistanden til Tyrkiet vil blive reduceret under IPA III.

IPA III indeholder desuden mulighed for reduktion og eventuel suspension af bistanden i tilfælde af mangel på fremskridt eller tilbagegang.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 4. februar 2019 udkast til rapport A8-0000/2019 i udvalget (AFET). Plenarafstemningen afholdes den 2. marts 2019. Europa-Parlamentet lægger vægt på en

stærk konditionalitet i instrumentet herunder et suspensionsmekanisme samt styrket transparens og synlighed af implementeringen.

5. Nærhedsprincippet

Det vurderes, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, og at dets formål opnås mere effektivt på EU-niveau end af medlemslandene individuelt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Forslaget ventes at få statsfinansielle konsekvenser inden for rammerne af udmøntningen af EU's budget. Udgiftsniveauet forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det rumænske formandskab sigter efter, at der kan opnås enighed om en delvis generel indstilling på Rådet for almindelige anliggender den 19. marts 2019. En række medlemsstater herunder særligt Tyskland, Frankrig, Nederlandene, Belgien, Østrig, Luxembourg, Spanien og Danmark har været fortalere for stærk konditionalitet. Tyskland, Nederlandene, Østrig og Danmark har endvidere talt for indførelse af en egentlig suspensionsmekanisme. På den anden side har en række medlemsstater herunder særligt Polen og Italien talt for blødere konditionalitet og talt imod suspensionsmekanisme. Der tegner sig nu generel opbakning bag det foreliggende udkast.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelserne vedrørende det nye instrument for førtiltrædelsesbistand ikke foregriber forhandlingerne om den kommende overordnede finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for denne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU's BNI.

Regeringen kan tilslutte sig, at Kommissionen fortsætter førtiltrædelsesbistanden mhp. at fremme nødvendige reformer i kandidatlandene og potentielle kandidatlande. Fra dansk side prioriteres det særligt, at førtiltrædelsesbistanden målrettes civilsamfund og demokratiindsatser.

Regeringen lægger vægt på, at der fremadrettet skal være en stærk konditionalitet mellem førtiltrædelsesbistand til kandidatlande og potentielle kandidatlande på den ene side og konkrete reformfremskridt og fremdrift i forholdene vedr. menneskerettigheder, civilsamfund og retsstaten på den anden side. Den seneste version af forordningen styrker danske interesser om øget transparens, konditionalitet i førtiltrædelsesbistanden og muligheder for suspension af støtten.

For så vidt angår særligt Tyrkiet er det generelt regeringens holdning, at EU-optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet bør stoppes. Der er imidlertid ikke opbakning i EU til at

stoppe optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet. Regeringen finder, at samarbejdet med Tyrkiet samtidig bør fortsætte på områder, hvor vi har fælles interesser såsom migration og sikkerhed.

Hvad angår førtiltrædelsesstøtten til Tyrkiet, besluttede Det Europæiske Råd i oktober 2017 en reduktion og omallokering mod demokrati- og civilsamfundsindsatser af førtiltrædelsesbistanden til Tyrkiet i den indeværende budgetperiode. Regeringen finder, at førtiltrædelsesstøtten til Tyrkiet bør reduceres betragteligt fremadrettet som en konsekvens af den negative udvikling særligt på retsstat- og civilsamfundsområdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2019.

Forslaget indgår som del af grund- og nærhedsnotatet vedrørende Kommissionens forslag til de finansielle instrumenter oversendt den 9. juli 2018.

6.ESF+-forordningen

KOM (2018) 0382

Nyt notat

1. Resumé

ESF+ består af en sammenlægning af den Europæiske Socialfond (ESF), Ungdoms-beskæftigelsesinitiativet (UBI), Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede (FEAD), EU-programmet for beskæftigelse og social innovation (EaSI) og EU's sundhedsprogram.

ESF+ opdeles i tre indsatsområder. Det første indsatsområde omfatter den nuværende ESF, det nuværende UBI og det nuværende FEAD. Det andet indsatsområde omfatter foranstaltninger til fremme af beskæftigelse og social innovation (det nuværende EaSI). Det tredje indsatsområde vedrører tilskyndelsesforanstaltninger, der er udformet til at beskytte og forbedre menneskers sundhed (det nuværende sundhedsprogram).

Forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser og afhængigt af udformningen af ESF+ vil forslaget have administrative konsekvenser. Afhængigt af udmøntningen af det danske nationale program kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Overordnet set er regeringen positiv stillet over for synergi- og forenklingsspekterne i sammenlægningen af de pågældende fonde under den nye ESF+.

Regeringen lægger vægt på, at implementeringen under det sammenlagte ESF+ kan tilpasses danske forhold.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningen om ESF+ ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Der henvises i det hele til grund- og nærhedsnotat, oversendt 27. juni 2018, for en uddybning af Kommissionens forslag. Nedenstående gennemgår de væsentligste elementer i sagen baseret på Kommissionens oprindelige forslag og formandskabets aktuelle kompromisforslag.

2. Baggrund

ESF+ består af en sammenlægning af ESF, UBI, FEAD, EaSI og EU's sundhedsprogram.

ESF+ opdeles i Kommissionens forslag i tre indsatsområder:

1. Det første indsatsområde, der gennemføres under delt forvaltning, omfatter den nuværende ESF, det nuværende UBI og den nuværende FEAD. Formålet er bl.a. at lette arbejdskraftens adgang til beskæftigelse og øge den sociale inklusion.
2. Det andet indsatsområde, der gennemføres under direkte og indirekte forvaltning, omfatter foranstaltninger til fremme af beskæftigelse og social innovation (det nuværende EaSI).
3. Det tredje indsatsområde, der gennemføres under direkte forvaltning, vedrører foranstaltninger, der er udformet til at beskytte og forbedre menneskers sundhed.

Indsatsområde 1, som angiven ovenfor, under den nye ESF+ er omfattet af forordningen om fælles bestemmelser (CPR¹) for en række EU-fonde. Bestemmelserne i forordningen er således komplementære til bestemmelserne under CPR. CPR finder ikke anvendelse på det andet eller tredje indsatsområde bortset fra visse bestemmelser om teknisk bistand (på Kommissionens initiativ).

Danmark modtager i indeværende periode (2014-2020) ca. 1,5 mia. kr. (løbende priser) fra Den Europæiske Socialfond. Herudover modtages ca. 29 mio. kr. (løbende priser) fra FEAD over samme periode.

3. Formål og indhold

ESF+-forordningens overordnede politiske målsætning er at bidrage til at skabe et mere effektivt og modstandsdygtigt "socialt Europa" og at bidrage til at gennemføre den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Formålet med forordningsforslaget og sammenlægningen af de nuværende instrumenter er ifølge Kommissionen at:

- at øge sammenhængen og synergien mellem EU-instrumenter, som yder støtte til mennesker og som har til formål at forbedre deres levestandard. Dette gøres ved at udvikle mere integrerede tilgange til programmering og gennemførelse,
- at øge fleksibiliteten og gøre det muligt for fondene i højere grad at reagere på de udfordringer, der identificeres i den økonomiske styringscyklus, og på EU-prioriteter,
- at gøre det muligt at forenkle programmeringen og forvaltningen af fonde og således reducere den administrative byrde for myndigheder og støttemodtagere.

Almindelige bestemmelser (gælder for alle tre indsatsområder)

Denne del af forordningen omfatter definitioner, generelle målsætninger, budget, gennemførelsesmetoder og de specifikke målsætninger, såvel som regler vedrørende ligestilling og ikke-forskelsbehandling.

ESF+ har følgende specifikke målsætninger (jf. forordningens artikel 4 stk.1)²:

- i) at forbedre adgangen til beskæftigelse for alle jobsøgende
- ii) at modernisere arbejdsmarkedets institutioner og tjenester
- iii) at fremme kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, tilpasning af arbejdstagere, virksomheder og iværksættere til forandring samt aktiv og sund aldring
- iv) at forbedre kvaliteten, effektiviteten og arbejdsmarkedsrelevansen af uddannelsessystemerne
- v) at fremme færdiggørelse af og lige adgang til inkluderende uddannelse af høj kvalitet
- vi) at fremme livslang læring
- vii) at skabe aktiv inklusion
- viii) at fremme socioøkonomisk inklusion af tredjelandsstatsborgere og marginaliserede samfundsgrupper såsom romaer.
- ix) at fremme adgang til økonomisk bæredygtige sociale services af høj kvalitet, der er økonomisk overkommelige og tilgængelige til rimelige priser, samt moderne social beskyttelse

¹ Se grund- og nærhedsnotat herom (dokument KOM(2018) 375 final), oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

² Forkortede beskrivelser nedenfor, for de fulde beskrivelser, se forordningens artikel 4, stk. 1.

- x) at fremme social inklusion af mennesker, der er i risiko for fattigdom eller social eksklusion,
- xi) at afhjælpe materielle afsavn gennem fødevarebistand og/eller elementær materiel bistand til de mest socialt udsatte.

I det nuværende kompromisforslag fra formandskabet bevares ovenstående målsætninger tilnærmelsesvis uændret.

Bestemmelser for gennemførelse af ESF+-indsatsområdet under delt forvaltning

Disse bestemmelser omfatter den nuværende socialfond (ESF), det nuværende UBI og den nuværende FEAD. De supplerer reglerne i CPR for så vidt angår gennemførelsen af indsatsområdet i medlemslandene.

Kommissionen lægger i forordningsforslaget op til, at dele af midlerne fra ESF+ allokeres til en række områder, herunder blandt andet:

- at medlemslandene tildeler et passende beløb³ af deres ESF+-midler under delt forvaltning til at håndtere udfordringer, der identificeres i relevante landespecifikke henstillinger i det europæiske semester inden for anvendelsesområdet for ESF+.
- at medlemslandene tildeler mindst 25 pct. af deres ESF+-midler under delt forvaltning til de specifikke målsætninger for politikområdet social inklusion, herunder fremme af den socioøkonomiske integration af tredjelandsstatsborgere. I indeværende periode stilles der krav om at anvende 20 pct. af midlerne på lignende vilkår.
- at medlemslandene tildeler mindst 2 pct. af deres ESF+-midler under delt forvaltning til den specifikke målsætning om at bekæmpe materielle afsavn. Midlerne kan, under særlige forudsætninger, indregnes som en del af de 25 pct. nævnt ovenfor.

Herudover lægger Kommissionen også op til, at der er krav om støtte til særlige "innovative tiltag", hvor medlemslandene skal støtte social innovation og sociale udviklingsprojekter, samt at medlemslandene tildeler et passende beløb⁴ af deres midler til kapacitetsopbygning hos arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer. Som en del af formandskabets kompromisforslag lægges der op til at gøre støtte til disse særlige "innovative tiltag" frivillige. Kravet om støtte til kapacitetsopbygning præciseres ligeledes, så det alene skal finde sted, hvor det vurderes relevant.

I kompromisforslaget udvides det nuværende støtteberettigede område ligeledes for i et vist omfang at muliggøre støtte fra ESF til såkaldt "social infrastruktur", i de tilfælde hvor det er nødvendigt for projektets gennemførelse. Det betyder bl.a., at det vil være muligt at kunne støtte fx udbygning af niveaufri adgang (ramper til kørestole, elevatorer), i det omfang det er relevant for gennemførelsen af et konkret projekt.

Bestemmelser for gennemførelse af ESF+ indsatsområder under direkte og indirekte forvaltning

De to indsatsområder, der gennemføres under direkte og indirekte forvaltning, gennemgås i særskilte afsnit nedenfor.

Indsatsområdet for beskæftigelse og social innovation

³ Ikke nærmere defineret i forslaget

⁴ Ikke nærmere defineret i forslaget

Indsatsområde 2, der omfatter det nuværende EaSI-program, fokuserer på tværgående erfaringsudvikling, analyser og vidensudvikling. Målsætningerne for indsatsområdet beskæftigelse og social innovation i ESF+ er⁵:

1. at udvikle komparativ analytisk viden af høj kvalitet
2. at lette effektiv og inklusiv informationsdeling, gensidig læring, peerevalueringer og dialog om politikker
3. at støtte sociale udviklingsprojekter og opbygge de interesserede parterers kapacitet til at gennemføre, overføre eller opskalere de afprøvede socialpolitiske indsatser
4. at stille specifikke støttetjenester til rådighed for arbejdsgivere og jobsøgende med henblik på udvikling af integrerede europæiske arbejdsmarkeder
5. at støtte udviklingen af et markedsøkosystem i forbindelse med ydelsen af mikrofinansiering til mikrovirksomheder i opstarts- og udviklingsfaserne
6. at støtte netværksarbejde på EU-plan og indgå i dialog med og blandt relevante interesserede parter og bidrage til at opbygge disse interesserede parterers institutionelle kapacitet
7. at støtte udviklingen af socialøkonomiske virksomheder og fremkomsten af et socialt investeringsmarked
8. at yde vejledning med henblik på udvikling af den sociale infrastruktur, der er nødvendig for gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder
9. at støtte tværnationalt samarbejde
10. at støtte gennemførelsen af relevante internationale sociale og arbejdsmarkedsmæssige standarder

I relation til den nuværende forordning for EaSi-programmet lægges der i forslaget til forordning for ESF+ på dette område op til et endnu større fokus på analyser af høj kvalitet og at sikre effekter af politikkerne.

Særligt vedrørende indsatsområdet sundhed

Målsætningerne for indsatsområdet sundhed i ESF+ er:

1. at styrke kriseberedskab, -forvaltning og -respons i Unionen for at beskytte borgerne mod grænseoverskridende sundhedstrusler
2. at styrke de nationale sundhedssystemer blandt andet ved at investere i sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, støtte den digitale transformation i sundhed og pleje og støtte nationale reformprocesser.
3. at støtte EU's sundhedslovgivning blandt andet inden for lægemiddelområdet og medicinsk udstyr, medicinsk teknologivurdering (HTA), tobakslovgivning og inden for grænseoverskridende sundhedsydelse.
4. at støtte integreret arbejde herunder arbejdet vedrørende de europæiske reference netværk, udviklingen af samarbejde om medicinsk teknologivurdering og gennemførelse af bedste praksis med henblik på innovation på folkesundhedsområdet.

Overordnet følger Kommissionens forslag de eksisterende målsætninger for handlingsprogrammet på sundhedsområdet. Forslaget nedtoner dog de overordnede målsætninger i det nuværende sundhedsprogram om f.eks. at lette borgernes adgang til sundhedsydelse, og fokuserer primært på mere operationelle målsætninger om f.eks. at støtte implementeringen af EU-lovgivning på sundhedsområdet. Samtidig er der umiddelbart en større

⁵ Beskrivelserne nedenfor er forkortet. For de fuldstændige beskrivelser, kan forordningens artikel 23 konsulteres. Se også forordningens artikel 4 for de overordnede mål for ESF+.

betoning af områder, hvor Kommissionen tidligere har fremsat eller planlægger at fremsætte forslag, herunder det digitale område, medicinsk teknologivurdering og antibiotikaresistens (AMR).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har, i sin betænkning af 15. december 2019 og af 16. januar 2019, stillet en række ændringsforslag⁶. Følgende betragtes som hovedelementerne. Det bemærkes, at ikke alle elementerne er udtryk for et ønske om en konkret ændring. Udover forslag til ændringer er der også tale om overordnede betragtninger, såvel som støtte til visse dele af Kommissionens forslag:

- Europa-Parlamentet er overordnet set positiv over for sammenlægningen af flere instrumenter/fonde til ESF+'en. Der må dog ikke ske en udvanding af de specifikke målsætninger for de enkelte instrumenter og fonde.
- Det ønskes, overordnet set, at ESF+'en skal komplementere og udmøntes i tæt samarbejde med andre af EU's fonde og programmer. Bl.a. nævnes Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globalisering og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.
- Støtten til unge arbejdsløse er vigtig og skal fastholdes, herunder særligt støtten til unge, der ikke er i arbejde eller under uddannelse (de såkaldte NEEETs). Konkret foreslås det, at der øremærkes 15 pct. af ESF+ budgettet til støtte til unge mennesker.
- ESF+'en skal støtte opbygning af funktionelle arbejdsmarkeder gennem bl.a. en modernisering af offentlige beskæftigelsestiltag.
- Minimum 27 pct. af midlerne under ESF+ skal allokeres til at udrydde fattigdom og øge den sociale inklusion. Konkret foreslås der i denne sammenhæng et særligt fokus på børn.
- Minimum 3 pct. af midlerne under delt forvaltning i ESF+'en skal allokeres til at afhjælpe materielle og ernæringsmæssige afsavn.
- Der skal sikres en inddragelse af civilsamfundet i implementeringen af indsatser på de områder, der dækkes af ESF+ midlerne under delt forvaltning.

5. Nærhedsprincippet

Da forslaget vedrører gennemførelsen af ESF+, kan det kun behandles på EU-niveau. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Administration af tilskud fra Den Europæiske Socialfond reguleres i dag i lovbekendtgørelse nr. 160 af 7. februar 2019 om bekendtgørelse af lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond. FEAD reguleres i dag i lovbekendtgørelse nr. 97 af 30. januar 2014.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser for de love eller bekendtgørelser, der implementerer programmerne i ESF+ i Danmark.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget ventes at få statsfinansielle konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Kommissionen lægger op til et samlet udgiftsniveau for ESF+ på 89,8 mia. euro i(2018- priser), hvoraf 88,6 mia. vil blive udmøntet gennem indsatsområdet under delt

⁶ Europa-Parlamentet har vedtaget forslag i alt 160 ændringsforslag til ESF+-forordningen og forordningens bilag.

forvaltning. For indsatsområdet vedrørende beskæftigelse og innovation og indsatsområdet vedrørende sundhed lægger Kommissionen op til et udgiftsniveau for begge indsatsområder ca. 1 mia. euro (2018-priser), hvoraf cirka 65 pct. vil gå til indsatsområdet vedrørende beskæftigelse og innovation. Hertil ventes der at være afledte statsfinansielle konsekvenser gennem national medfinansiering af programmerne under delt forvaltning. Udgiftsniveauerne for ESF+ og de underliggende indsatsområder forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Afhængigt af udmøntningen af det danske nationale program kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

KL mener, at socialfondsmidlerne med fordel kan knyttes tættere på beskæftigelsesområdet, og støtter derfor, at den europæiske søjle for sociale rettigheder omfattes af ESF+. KL finder desuden, at det bør præciseres, at partnerskaber i ESF+-forordningen er i tillæg til partnerskabsaftalen, og finder det positivt at der gives mulighed for at skabe social innovation på tværs af offentlige myndigheder, den private sektor og civilsamfundet.

LO finder det essentielt, at inklusion af ”nye” områder (udvidelsen fra ESF til ESF+) ikke sker på bekostning af fondens hidtidige hovedfokus. LO appellerer til, at man fortsætter med at anvende midlerne som i indeværende periode. Herudover er det afgørende for LO at adressere kønsaspektet på ungeområdet. LO finder det endvidere positivt, at Europa-Kommissionen fremhæver vigtigheden af investeringer i et rummeligt arbejdsmarked.

Akademikerne er umiddelbart positive over for sammenlægningen af programmer i ESF+. Det understreges dog på det kraftigste, at sammenlægning ikke må ske på bekostning af investering i menneskers kompetencer i en tid med stigende specialiseringskrav på et globaliseret arbejdsmarked. Det vurderes derfor positivt, at en stor del af budgettet for ESF+ er øremærket social inklusion og innovation, vækst og beskæftigelse med bl.a. fokus på unge, langtidsledige og fremme af selvstændig virksomhed og den sociale økonomi. Derfor er det vigtig, at arbejdsmarkedets parter tages med på råd og inkluderes både på strategisk niveau og i gennemførelsen af arbejdsmarkedsrelaterede projekter.

Danske Regioner finder det fortsat vigtigt med en stærk indsats for at sikre den rette, kompetente og kvalificerede arbejdskraft i alle dele af landet. Danske Regioner støtter forslaget om at styrke sundhedsprogrammet under Socialfonden+, herunder at beskytte borgerne mod grænseoverskridende sundhedstrusler, og at styrke samarbejdet om medicinsk teknologivurdering.

Region Nordjylland tilslutter sig Danske Regioners høringssvar, der er fuldt på linje med Region Nordjyllands kommentarer til høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt enighed blandt medlemslandene om behovet for at forenkle det nuværende regelsæt. En række medlemslande har udtrykt bekymring over de begrænsninger på anvendelsen af midlerne, som Kommissionen har fastlagt i den nye forordning. Det vedrører blandt andet de foreslåede reservationer til afhjælp af materielle afsavn og social inklusion.

En række medlemslande har udtrykt ønske om, at midlerne under delt forvaltning i ESF+ kan bruges til social infrastruktur. En række medlemslande ønsker omvendt, at infrastrukturinvesteringer bliver fokuseret i forordningen for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

10. Regeringens generelle holdning

Overordnet set er regeringen positiv stillet over for synergi- og forenklingsaspekterne i sammenlægningen af de pågældende fonde under den nye ESF+, hvis det sikrer sammenhængende indsatser over for målgruppen og reducerer administrative omkostninger.

Regeringen lægger vægt på, at implementeringen under det sammenlagte ESF+ kan tilpasses danske forhold og det danske velfærdspolitiske fokus, særligt for mindre programmer. Bindinger på anvendelsen af midlerne bør ikke hindre fokuserede investeringer, og skal stå mål med programmernes omfang og de administrative byrder forbundet hermed. Regeringen vil i den sammenhæng også arbejde for administrative forenklinger.

Regeringen er overordnet set positivt indstillet over for indsatsområdet om beskæftigelse og social innovation, for så vidt angår dets virke, der på europæisk plan understøtter denne udvikling gennem erfaringsudveksling, analyser og vidensudvikling. Regeringen vil arbejde for, at fokuseringen på analyser af høj kvalitet og effekterne af politikkerne fastholdes. Det er vigtigt for at bidrage til effektiv ressourceanvendelse. Desuden vil regeringen arbejde for, at det som hidtidig er muligt at tilpasse programmets analyser og projekter til danske arbejdsmarkeds- og velfærdspolitiske forhold.

Regeringen er overordnet positivt indstillet over for, at der med forslaget lægges op til at fastholde fokus på sundhedsområdet. Regeringen finder, at arbejdet med grænseoverskridende sundhedstrusler og implementeringen af EU-lovgivning på sundhedsområdet er vigtigt. Regeringen kan støtte et øget fokus på blandt andet samarbejde inden for digital sundhed og initiativer, som skal bidrage til at styrke de nationale sundhedssystemer og sikre samarbejde og koordination mellem medlemslandene på sundhedsområdet. Regeringen vil arbejde for, at medlemslandene får en større rolle i forberedelsen af dette arbejde.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningsforslaget for ESF+ ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg 23. november 2018. Grund- og nærhedsnotat blev oversendt 27. juni 2018.

7. Interreg-forordningen

KOM(2018) 0374

Nyt notat

1. Resumé

Formålet med forordningen om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde (Interreg), der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og de eksterne finansieringsinstrumenter er at fastlægge specifikke regler, der vedrører gennemførelsen og samarbejde i forbindelse med Interreg.

Forslaget ventes at have statsfinansielle konsekvenser samt at have konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Afhængigt af udformningen af det endelige regelsæt kan forslaget have administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen ser generelt positivt på formålet med forordningen for Interreg, herunder bestræbelserne på at sikre en mere ensartet tilgang til samarbejdsprojekter på tværs af grænser. Regeringen lægger vægt på, at drøftelserne om retsaktens vedrørende Interreg ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Der henvises i det hele til grund- og nærhedsnotatet, oversendt 27. juni 2018, for en uddybning af Kommissionens forslag. Nedenstående gennemgår de væsentligste elementer i sagen baseret på Kommissionens oprindelige forslag og formandskabets kompromisforslag.

2. Baggrund

Forordningsforslaget om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde (Interreg), der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), skal ses i sammenhæng med forslaget til ny forordning om fælles bestemmelser for en række EU-fonde (CPR⁷) og de eksterne finansieringsinstrumenter⁸. Formålet med forordningsforslaget er at fastlægge specifikke regler, der vedrører gennemførelsen og samarbejde i forbindelse med Interreg-programmer – både hvad angår tværeuropæiske projekter og for så vidt angår samarbejde med tredjelande.

Interreg udmøntes i den indeværende periode (2014-2020) via tre programformer:

- 1) grænseoverskridende programmer,
- 2) tværnationale programmer og
- 3) interregionale programmer.

Formålet med forordningen er at skabe samarbejde på tværs af landegrænser, hvor særligt grænseoverskridende udfordringer adresseres. Den grænseoverskridende programform implementeres bl.a. over den dansk-tyske grænse. Den tværnationale programform implementeres bl.a. via Østersøprogrammet, der fokuserer på udvikling af makroregionen omkring Østersøen og som fokuserer på at gøre regionen omkring Østersøen mere innovativ, tilgængelig og bæredygtig. Overordnet støtter alle programmerne målsætninger under

⁷ Se grund- og nærhedsnotat herom (dokument KOM(2018) 375 final).

⁸ Førtiltrædelsesinstrumentet (IPA III), Instrumentet for naboskab, udvikling og internationalt samarbejde (NDICI) og rådsafgørelse om associering af oversøiske lande og territorier, der fastsætter finansieringen i form af et program (OCIP)

strukturfondene, men fokus for Interreg er på den grænseoverskridende merværdi i eksempelvis forsknings-, miljø- og transportprojekter.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget til Interreg-forordningen er at opstille målsætninger for tværeuropæisk Interreg-samarbejde, såvel som regler for Interreg-programmer, hvor medlemsstaterne samarbejder med tredjelande. Forordningsforslaget dækker overordnet set følgende områder:

- definitionen og den geografiske dækning af de nye fem Interreg-elementer
- Interreg-specifikke målsætninger og anvendelsesområde
- tilpasninger af bestemmelserne i forordningen om fælles bestemmelser om programmering, programmyndigheder, forvaltning og kontrol samt økonomisk forvaltning og
- integration af EU's eksterne finansielle instrumenter.

Der henvises i det hele til grund- og nærhedsnotatet, oversendt 27. juni 2018, for en uddybning af Kommissionens forslag. Nedenstående gennemgår de væsentligste elementer i sagen baseret på Kommissionens oprindelige forslag og formandskabets kompromisforslag.

Typer af grænseoverskridende samarbejder (Interreg-elementer)

I Kommissionens forordningsforslag defineres 5 Interreg-elementer, der foreslås at erstatte de tre programformer, der er gældende i indeværende periode:

- 1) **grænseoverskridende samarbejde** mellem tilgrænsende regioner for at fremme integreret regional udvikling
- 2) **tværnationalt samarbejde og maritimt samarbejde** hen over større tværnationale områder eller omkring havområder, der omfatter nationale, regionale og lokale programpartnere i medlemsstater, tredjelande og partnerlande og i Grønland med henblik på at opnå større territorial integration
- 3) indbyrdes **samarbejde mellem regioner i den yderste periferi** og med deres tilgrænsende tredjelande eller partnerlande eller oversøiske lande og territorier (OLT'er)
- 4) **interregionalt samarbejde** for at styrke effektiviteten af samhørighedspolitikken
- 5) **interregionale innovationsinvesteringer** gennem kommerialisering og opskalering af interregionale innovationsprojekter med potentiale til at fremme udviklingen af europæiske værdikæder.

For Grønland og Færøerne vil samarbejdsprogrammer skulle udarbejdes med udgangspunkt i reglerne for element 2 (tværnationalt samarbejde og maritimt samarbejde).

Som følge af Danmarks mange søgrænser vil de grænseoverskridende programmer, som Danmark deltager i, være blandt dem, der påvirkes mest af Kommissionens forslag til en ny organisering (gengivet ovenfor). Forslaget vil blandt andet betyde, at de støtteberettigede områder for grænseoverskridende samarbejde (element 1) bliver mindre end i dag – hvor disse samarbejder er programmeret sammen med det maritime grænseoverskridende samarbejde. Programorganiseringen i den nuværende periode er gengivet ovenfor i afsnit 2.

I modsætning til Kommissionens forslag ventes det, at formandskabets kompromisforslag, på dette område vil vende tilbage til en programstruktur, der ligner den i indeværende periode. Det forventes at få den konsekvens, at danske Interreg-programmer efter 2020 kan fortsætte inden for de samme overordnede samarbejdsrammer som i dag. Derudover foreslås det, at element 5

(interregionale innovationsinvesteringer) bliver overflyttet til forordningen for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden. En sådan flytning forventes i midlertidig ikke at have konsekvenser for implementeringen af programmet – det vil fortsat være Kommissionen gennem direkte og indirekte forvaltning. Det er også forventningen, at de overordnede mål for element 5 – herunder den interregionale del – fortsat vil være en del af programmet. En sådan ændret placering forventes derfor samlet set ikke have større indflydelse på indholdet af element 5.

Økonomisk ramme og medfinansiering

Den samlede økonomiske ramme til Interreg oplyses af Kommissionen til at være 8,43 mia. euro (2018-priser). De fordeles som nedenfor angivet mellem de fem Interreg-elementer⁹.

- 1) 52,7 % (dvs. i alt 4,44 mia. euro) til grænseoverskridende samarbejde
- 2) 31,4 % (dvs. i alt 2,6499 mia. euro) til tværnationalt samarbejde og maritimt samarbejde
- 3) 3,2 % (dvs. i alt 270,1 mio. euro) til samarbejdet i regioner i den yderste periferi
- 4) 1,2 % (dvs. i alt 100 mio. euro) til interregionalt samarbejde
- 5) 11,5 % (dvs. i alt 970 mio. euro) til investeringer i interregionale investeringer

Det er for den enkelte medlemsstat muligt at overføre op til 15% af sin finansielle tildeling fra hvert af de første 3 elementer til et eller flere af de andre elementer.

Kommissionens forslag lægger op til, at EU-medfinansieringssatsen, som i indeværende periode, i udgangspunktet ikke må være højere end 70 %. For eksterne grænseoverskridende programmer eller programmer under element 3, kan en højere medfinansieringssats dog være fastsat i de sektorspecifikke forordninger eller retsakter.

Målsætninger

I forslaget defineres også de Interreg-specifikke målsætninger¹⁰, der supplerer de overordnede politiske målsætninger, som fastsættes i CPR-forordningen. Det betyder, at der for en række forskellige tiltag gives mulighed for et bredere støtteområde, end det der er muligt for almindelige Interreg-programmer. Det gælder blandt andet for det nordiske fredsprogram (PEACE PLUS i den kommende MFF-periode). For PEACE PLUS gives der, ud over de almindelige støttemuligheder, også mulighed for at støtte projekter, der skaber social, økonomisk og regional stabilitet, samt projekter der øger samhørigheden mellem forskellige samfundsgrupperinger.

Fonde for mindre projekter

Der indføres med forslagets artikel 24 mulighed for at etablere fonde for mindre projekter¹¹. Der er tale om en ny mulighed, og fondene kan maksimalt udgøre 15 pct. eller 20 mio. euro (hvad end der er mindst) af det Interreg-program, de er oprettet under. Formålet med denne mulighed er at gøre det nemmere for støttemodtagere at ansøge om midler. Således kan der inden for rammerne af et Interreg-program etableres en fond for mindre projekter. Ansøgning om midler fra denne fond følger en række særligt enkle ansøgningsprocedurer og omkostningsbegreber. Samlet set skal denne mulighed gøre EU-midler tilgængelige for ansøgere, der ikke er vant til at søge EU-midler.

⁹ Der foreligger ikke for nuværende et forslag hvordan fordelingen af midler vil se ud i en eventuel ændret programstruktur.

¹⁰ Blandt andet "Bedre Interreg-styring" og "Et sikrere og trygkere Europa"

¹¹ Med bidraget fra EFRU eller, hvis det er relevant, Unionens eksterne finansieringsinstrumenter

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ved plenarforsamlingen den 16. januar 2019 stillet en række ændringsforslag¹². Følgende betragtes som hovedelementerne. Idet det bemærkes, at ikke alle elementerne nødvendigvis er udtryk for et ønske om en konkret ændring i Kommissionens forslag til Interreg-forordningen. Ud over konkrete forslag til ændringer, er der således også tale om overordnede betragtninger, ønsker til ændring af CPR-forordningen og støtte til visse dele af Kommissionens forslag:

- Genindførelse af en programstruktur med tre overordnede programformer, tilnærmelsesvis overensstemmende med den nuværende programarkitektur.
- Øget andel af midlerne til Det Europæiske Territoriale Samarbejde (Interreg). Konkret ønskes de nuværende 2,5 pct. hævet til 3 pct. af de samlede midler afsat til økonomisk, social og territorial samhørighed. Herudover ønskes en stærkere koncentration af midler på det område som i dag dækkes af de grænseoverskridende programmer samt en større fleksibilitet for anvendelsen af midlerne helt generelt.
- Muligheden for at lave fonde for små projekter skal være så administrativt enkelt som mulig, og kan maksimalt udgøre 20 pct. af det Interreg-program, fondene er oprettet under.
- EU-medfinansieringsraten skal hæves til 80 pct.
- Øget forfinansiering særligt i begyndelsen af programperioden.
- Indikatorer der måler programmernes effekt bør i videst muligt omfang bedre reflektere værdien ved grænseoverskridende arbejde.
- En bevarelse af den nuværende N+3-regel for frigørelse af midler for bedre at sikre fortsat gennemførelse af projekter – særligt i lyset af faldende medfinansieringsrater.
- Interreg-programmet skal omfattes af gruppefritagelsesforordningen¹³ for statsstøtte.

5. Nærhedsprincippet

Idet der er tale om regler for grænseoverskridende samarbejde, er det derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Administration af tilskud fra Interreg reguleres i dag i lovebekendtgørelse nr. 160 af 7. februar 2019 om bekendtgørelse af lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser for de love eller bekendtgørelser, der implementerer Interreg i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at få statsfinansielle konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Kommissionen lægger op til et samlet udgiftsniveau for Interreg på 8,4 mia. euro (2018-priser), som er fastsat i forordningen for fælles bestemmelser (CPR). I forordningen for Interreg opdeles udgiftsniveauet mellem de 5 Interreg-elementer som beskrevet i pkt. 3. Hertil vil forslaget have afledte statsfinansielle konsekvenser gennem national medfinansiering af

¹² Europa-Parlamentet har vedtaget i alt 199 ændringsforslag til Interreg-forordningen.

¹³ Det bemærkes, at Kommissionen allerede på nuværende tidspunkt er blevet bemyndiget til at foretage denne ændring og at der allerede findes særbestemmelser i statsstøttereglerne for Det Europæiske Territoriale Samarbejde

programmerne. Udgiftsniveauerne for Interreg og underliggende fordeling mellem Interreg-elementerne, samt nationale medfinansieringssatser, forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018. Forslaget vurderes at kunne have administrative konsekvenser afhængigt af udformningen af det endelige regelsæt.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Afhængigt af gennemførelsen af Interreg i Danmark kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Bornholms Regionskommune kan ikke støtte artikel 3 i forslaget om integrering af de grænseære, maritime samarbejdsprogrammer i de tværnationale programmer, da dette vil skabe usikkerhed om, hvorvidt South Baltic programmet vil kunne fortsætte i sin nuværende form. Det findes dog glædeligt, at Kommissionen åbner mere op for at inkludere EU's naboregioner i Interreg-programmerne, og i den forbindelse ses det gerne, at Kaliningrad-enklaven gøres til fuldgældigt medlem af South Baltic programmet.

Greater Copenhagen & Skåne Committee finder, at de nuværende geografiske dækninger for det grænseoverskridende samarbejde Interreg er hensigtsmæssige for samarbejdet. De finder det derfor vigtigt, at Interreg-forordningen – også i den kommende programperiode - giver mulighed for et samlet, grænseoverskridende Interreg-program, der dækker hele Greater Copenhagen-regionen.

KL er bekymret for, at Kommissionen med afgrænsningen af grænseoverskridende samarbejde til alene at være over landegrænser og ikke længere søgrænseregioner begrænser det interregionale samarbejde, som Danmark har haft stor glæde af i indværende periode. KL er umiddelbart positiv overfor interregionale innovationsinvesteringer.

Region Hovedstaden mener, at "grænseoverskridende samarbejde" i det nye program risikerer at miste kritisk masse. Det er en risiko, fordi de nuværende maritime programmer udelukkes fra fordelene ved det grænseære samarbejde. De nuværende geografiske dækninger for grænseoverskridende samarbejdsprogrammer bør derfor kunne fortsætte i uændret form.

Region Sjælland finder det afgørende, at det territorielle samarbejde fortsat kan finde sted i geografisk hensigtsmæssige rammer, og at de maritime grænseregioner uden faste forbindelser ikke udelukkes fra værdiskabende grænseoverskridende samarbejder. Derfor bør de grænseoverskridende programmer med maritime grænser fastholdes og indrettes på en måde, der ikke skaber en kunstig opsplittning af de danske regioner. For at gøre Interreg til et mere attraktivt støtteredskab over for projektaktører anbefales det, at Europa-Kommissionen tydeliggør de administrative forenklinger på projektniveau hhv. supplerer forordningen med yderligere forenklinger.

Syddansk Vækstforum finder det vigtigt at der også bliver tale om mærkbare forenklinger for de konkrete projekter, og ikke kun for administrationen af temaer/mål på tværs af fondene. For at sikre, at fondene fremover er attraktive for særligt de danske virksomheder og af hensyn til

effekten af programmerne, henstilles, at den eksisterende fleksibilitet og forenklinger mv. i den nationale implementering af programmerne i Danmark bibeholdes.

Akademikerne finder det centralt, at alle søforbundne regioner i Danmark fortsat kan deltage i de grænseoverskridende programmer. Akademikerne ønsker derfor, at det stadig skal være muligt for regioner forbundet med søgrænser at deltage i programmer, sammen med regioner forbundet af landgrænser, under Interregs element 1. Det foreslås i den sammenhæng, at der anvendes NUTS 2 områder i stedet for NUTS 3 inddeling, idet NUTS 2 følger den allerede eksisterende danske regionale opdeling, og idet de eneste land- eller brofaste regioner under NUTS 3 vil være Sønderjylland og København. Det findes positivt, at der lægges op til en reduktion af de tematiske prioriteter og en forenkling af programmerne. Det er desuden vigtigt, at EU ikke bruger flere midler på administrativ kapacitetsopbygning i de enkelte lande og regioner. Man bør i stedet bestræbe sig på at forenkle administrationen af EU-midlerne, idet det er kompleksiteten og kravene for compliance i programmerne, der gør forvaltning og administration af programmerne besværlig. Endelig nævnes det, at arbejdsmarkedets parter spiller en helt særlig rolle i forhold til at sikre et bæredygtigt, grænseoverskridende samarbejde på arbejdsmarkedet. Det vurderes derfor vigtigt, at arbejdsmarkedets parter tages med på råd og inkluderes både på strategisk niveau og i gennemførelsen af arbejdsmarkedsrelaterede projekter.

Danske Regioner er ikke enig i forslaget om at opdele lovgivningen for programmer med landfaste og maritime grænser. Det territoriale samarbejde bør kunne fortsætte i uændret form, uanset om der er landfaste grænser, og de maritime grænseregioner uden faste forbindelser skal ikke udelukkes fra værdiskabende grænseoverskridende samarbejder. Da det ellers bl.a. vil føre til u hensigtsmæssige ændringer i de nuværende dansk-tyske og dansk-svenske samarbejde. Region Nordjylland tilslutter sig Danske Regioners høringssvar, der er fuldt i linje med Region Nordjyllands kommentarer til høringen.

Region Syddanmark finder det vigtigt at sikre, at det territoriale samarbejde fortsat kan finde sted i geografisk hensigtsmæssige rammer og at de maritime grænseregioner (som f.eks. NUTS 3-område Fyn) ikke udelukkes fra værdiskabende grænseoverskridende samarbejder. Region Syddanmark ønsker herudover Interreg Europe-programmet videreført.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt blandt medlemslandene opbakning til det interregionale samarbejde, om end der er divergerende holdninger til den samlede økonomiske ramme såvel som til prioriteringen af samarbejdet i forhold til de nationale programmer.

Der har blandt medlemslandene været stort støtte til ønsket om ikke udelukke de maritime grænseregioner fra værdiskabende grænseoverskridende samarbejder og dermed bevare de nuværende tre programmer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser generelt positivt på formålet med den nye Interreg-forordning, herunder bestræbelserne på at sikre en mere ensartet tilgang til samarbejde på tværs af grænser. Regeringen vil i den sammenhæng arbejde for yderligere administrative forenklinger.

Bindinger på anvendelsen af midlerne må ikke hindre fokuserede investeringer, og skal stå mål med programmernes omfang og de administrative byrder forbundet hermed. Regeringen lægger i den sammenhæng vægt på, at der inden for de samlede udgiftsrammer under

samhørighedspolitikken er muligheder for fleksibilitet for at understøtte national implementering.

Regeringen lægger vægt på at sikre, at der etableres geografisk hensigtsmæssige programmer under det territoriale samarbejde samt at de maritime grænseregioner ikke udelukkes fra værdiskabende grænseoverskridende samarbejder.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningen om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg 23. november 2018. Grund- og nærhedsnotat blev oversendt 27. juni 2018.

8. CPR-forordningen

KOM (2018) 375

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen samler med sit forslag de generelle aspekter af administrationen af 7 fondes virke i en samlet forordning (CPR-forordningen). Forslaget baserer sig på artikel 322, stk. 1, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Artiklen udgør retsgrundlaget for vedtagelsen af forordninger, der opstiller de finansielle regler for EU-budgettet.

Det ventes, at forslaget vil have betydelige statsfinansielle konsekvenser, visse administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Gennemførelsen af programmer for perioden 2021-2027 finansieret af fondene kan desuden have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Overordnet set mener regeringen, at lovpakken indeholder en række positive elementer for så vidt angår reglerne for fondenes virke. Det gælder blandt andet en forenkling af de administrative regler, en tættere sammenkobling mellem strukturfondene og det europæiske semester, øget national med-finansiering, de nye skrappe frigørelsesregler (N+2), fokus på resultater og en forenkling af målsætningerne for strukturfondene og Samhørighedsfonden.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningen om fælles bestemmelser ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Der henvises i det hele til grund- og nærhedsnotatet, oversendt 27. juni 2018, for en uddybning af Kommissionens forslag. Nedenstående gennemgår de væsentligste elementer i sagen baseret på Kommissionens oprindelige forslag og formandskabets aktuelle kompromisforslag.

2. Baggrund

Kommissionens forordningsforslag blev fremlagt 29. maj 2018, Forslaget baserer sig på artikel 322, stk. 1, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), der udgør retsgrundlaget for vedtagelsen af forordninger, der opstiller de finansielle regler for anvendelsen af EU-budgettet.

Som noget nyt i forhold til den nuværende flerårige finansielle ramme har man valgt at inkludere migrations- og grænseforvaltningsfondene i forslaget til den nye forordning. Migrations- og grænseforvaltningsfondene vil i den kommende periode bestå af Asyl- og Migrationsfonden (AMF) og fonden for Integreret Grænseforvaltning (IBMF).¹⁴ Hertil kommer også Fonden for Intern Sikkerhed (ISF).

Forordningsforslaget udgør således det fælles regelsæt for forvaltningen af følgende 7 EU-fonde:

1. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU),
2. Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+),

¹⁴ I indeværende periode opererer man med en horisontal retsakt, som dækker over Asyl, Migrations- og Integrationsfonden (AMIF) og Fonden for Intern Sikkerhed (ISF) der består af to instrumenter; et instrument for politi som fortsætter som den kommende Fond for Intern Sikkerhed (ISF) og et instrument til grænseforvaltning og visum (BMVI) under den kommende fond for Integreret Grænseforvaltning (IBMF). IBFM består derudover af et instrument til støtte af toldkontrolstyr.

3. Samhørighedsfonden,
4. Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF),
5. Asyl- og Migrationsfonden (AMF),
6. Fonden for Intern Sikkerhed (ISF), og
7. instrumentet for grænseforvaltning og visa (BMVI).

Herudover findes en række fondsspecifikke forordninger, der i yderligere detaljer regulerer bl.a. fondenes anvendelsesområde. Det gælder blandt andet for de store fonde EFRU og Samhørighedsfonden.

Desuden vil enkelte bestemmelser i forordningsforslaget også være gældende for Landdistriktsfonden (ELFUL). Det er bestemmelser vedrørende bl.a. forsvarlig økonomisk styring, lokaludvikling styret af lokalsamfundet, synlighed, kommunikation og finansielle instrumenter.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at opstille fælles regler for forvaltning af en række EU-fonde for derigennem at mindske unødvendige administrative byrder for støttemodtagerne og forvaltningsorganerne. Herudover udgør forordningsforslaget grundlaget for at opretholde en høj grad af sikkerhed for regelmæssig anvendelse af midlerne. Elementer af budgetmæssig eller horisontal karakter, herunder udgiftsniveauerne for fondene under CPR-forordningen, centrale udmøntningskriterier og frigørelsesregler, forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Der henvises i det hele til grund- og nærhedsnotatet, oversendt 27. juni 2018 for en uddybning af Kommissionens forslag. Nedenstående gennemgår de væsentligste elementer i sagen baseret på Kommissionens oprindelige forslag og formandskabets aktuelle kompromisforslag.

Målsætninger og generelle støtterefer

De politiske målsætninger for programmerne Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond+ (ESF+), Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF), fastlægges i Kommissionens forslag som følger:

- 1) *et mere intelligent Europa* ved at fremme innovativ og intelligent økonomisk omstilling
- 2) *et grønnere, kulstoffattigt Europa* ved at fremme en ren og fair energiomstilling, investering i de grønne og blå økonomier, den cirkulære økonomi, tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse og -styring
- 3) *et tættere sammenknyttet Europa* ved at øge mobilitet og regional informations- og kommunikationsteknologi og konnektivitet
- 4) *et mere socialt Europa* — gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder
- 5) *et Europa tættere på borgerne* ved at fremme en bæredygtig og integreret udvikling af byer, landdistrikter og kystområder og lokale initiativer.

For de øvrige fonde omfattet af CPR-forordningen, som ikke er knyttet til samhørighedspolitikken, gælder, at deres overordnede politiske målsætninger fastsættes i de fondsspecifikke forordninger. I overensstemmelse med princippet om flerniveaustyring inddrager medlemsstaterne relevante partnere under forberedelsen og gennemførelsen af programmerne.

Formandskabets kompromisforslag giver, i højere grad end Kommissionens forslag, mulighed for at tage hensyn til nationale institutionelle strukturer i implementeringen af fondene i medlemsstaterne. Herudover udvides den grønne politiske målsætning, så fondene i højere grad kan støtte op om at øge medlemslandene modstandsdygtighed overfor konsekvenserne af klimaforandringerne.

Strategisk tilgang

I Kommissionens forslag lægges der op til en videreførelse af den obligatoriske såkaldte partnerskabsaftale. Partnerskabsaftalen fastlægger den overordnede, strategiske ramme for fondene i den enkelte medlemsstat. I formandskabets kompromis er der lagt op til at gøre partnerskabsaftalen frivillig for medlemslande med få og mindre programmer. Denne tilgang er valgt, da det for små programmer – fx det danske – ofte er forbundet med en uforholdsmæssigt stor administrativ byrde at udforme en partnerskabsaftale. Der stilles i stedet krav om, at en række oplysninger (der ellers ville være indeholdt i partnerskabsaftalen) oversendes til Kommissionen.

For hver specifik målsætning lægger Kommissionens op til, at der fastsættes en række tematiske grundforudsætninger, der skal sikre virkningsfuld og effektiv indfrielse af målsætningerne gennem fondene. Dertil knytter der sig en række horisontale grundforudsætninger til gennemførelsen, som vil gøre sig gældende for alle specifikke målsætninger. Et eksempel på en horisontal grundforudsætning er, at der skal være adgang til et nationalt sekretariat for statsstøtte, der kan vejlede om overholdelsen af de europæiske statsstøtteregler i forbindelse med udmøntningen af fondene.

I indeværende programperiode (2014-2020) kendes denne art forudsætninger som *ex ante konditionaliteter*. I modsætning til indeværende periode vil der ske en løbende overvågning af overholdelsen af grundforudsætningerne, mens overholdelse af *ex ante* konditionaliteterne tidligere alene blev målt/overvåget gennem Kommissionens godkendelse af programmer. Hvis det konstateres, at grundforudsætningerne ikke overholdes, har Kommissionen mulighed for at tilbageholde udbetalinger af midler fra fondene indtil grundforudsætningerne opfyldes.

I Kommissionens forslag lægges der op til, at kun de første 5 år af indsatser der støttes af EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, vil blive programmeret fra budgetperiodens start. Tildelingerne for de sidste 2 år af budgetperioden vil ske på grundlag af en midtvejsevaluering og en omprogrammering i 2025. Ud fra et ønske om at undgå en administrativt omfattende omprogrammering, har formandskabet fremlagt et kompromisforslag, der sænker kravene til denne omprogrammering. Det indebærer blandt andet, at der alene er krav om at holde 50 pct. af den samlede allokering for 2026 og 2027 i reserve, i stedet for 100 pct. som foreslået af Kommissionen. De midler, der holdes i reserve, vil blandt andet kunne anvendes på de problemstillinger, der bliver identificeret i midtvejsevalueringen af de nationale programmer. Det gælder særligt de landespecifikke anbefalinger, der præsenteres i regi af det Europæiske Semester i 2024. Hvordan medlemsstaten vælger at anvende midlerne, skal den meddele Kommissionen senest den 31. marts 2025.

Programmering

Fondene under delt forvaltning udmøntes gennem et eller flere programmer. Programmerne skal bl.a. indeholde en strategi for deres bidrag til de politiske målsætninger og for kommunikationen af programmernes resultater. Det er Kommissionen, der godkender programmerne. Ændringer af programmerne kan alene foregå efter anmodning fra medlemsstaten og efter en vurdering fra

Kommissionen. Det foreslås ligeledes, at ændringer vil skulle godkendes af overvågningsudvalget.

Forslaget lægger op til, at mindre flytninger af midler inden for et program – defineret som under 5 pct. af programmets finansielle ramme – kan foretages af medlemslandet uden godkendelse fra Kommissionen.

I Kommissionens forslag indgår én metode til at udregne finansieringen af teknisk bistand. Den tekniske bistand er betegnelsen for det arbejde, som medlemsstaternes programmyndigheder udfører i forbindelse med bl.a. vurderinger af ansøgninger, evalueringer og revision. Modsat lægges der i formandskabets kompromisforslag op til, at teknisk bistand til medlemsstaterne kan refunderes efter to forskellige beregningsmodeller. Den ene bruger en fast procentsats af de støtteberettigede udgifter, der anmeldes til Kommissionen, mens den anden baseres på faktiske udgifter. Formandskabets tilgang vil efter alt at dømme muliggøre en forenkling af refusionen af udgifter til administrationen af EU-midlerne i Danmark.

Finansiell støtte fra fondene

I artikel 60 anføres det, at udgifter til ”flytning/relokation” (såkaldt udflytning af virksomheder) ikke er berettigede til bidrag fra fondene. Dette vurderes at udgøre en præcisering og skærpelse i forhold til de gældende regler i indeværende periode. I indeværende periode skal Kommissionen gennem en særlig kontrolmekanisme for store projekter sikre, at det finansielle bidrag fra fondene ikke medfører et væsentligt tab af arbejdspladser andre steder i EU. Skærpelsen indebærer med andre ord, at det nu er det klare udgangspunkt, at udgifter, der medfører udflytning, ikke er berettigede til støtte fra fondene. De til enhver tid gældende statsstøtteregler vedrørende udflytning af virksomheder gælder endvidere parallelt med strukturfondsregelsættet.

Kommissionen lægger desuden op til en forenkling for så vidt angår støtteberettigelsen af moms. I det nuværende regelsæt kan moms alene støttes, hvis det ikke kan refunderes. Kommissionen foreslår at gøre moms fuldt støtteberettiget for projekter, hvor de samlede omkostninger er under 5 mio. euro.

Forvaltning og kontrol

Kommissionens forslag til regler for forvaltning og kontrol forventes at muliggøre en videreførelse af eksisterende institutionelle systemer med en forvaltnings- og revisionsmyndighed i medlemsstaten. Dette skal ses i forhold til indeværende periode, hvor der i opstartsfasen var omfattende procedurer i relation til udpegning af forvaltningsmyndigheder, der gav udfordringer i mange medlemslande.

Herudover lægges der i Kommissionens forslag op til at muliggøre anvendelsen af et mere tilpasset kontrol- og forvaltningssystem baseret på nationale procedurer (differentiering). Medlemslandene kan få adgang hertil, såfremt Kommissionen har bekræftet, at programmets forvaltnings- og kontrolsystem fungerer effektivt, og at den samlede fejlprocent for hvert år er under 2% de seneste to år. Fejlprocenterne fremgår af Kommissionens offentlige årlige aktivitetsrapporter. Forslaget begunstiger med andre ord lande, der i praksis har styr på forvaltningen af EU-midlerne. Historisk set har Danmark haft en fejlmargen på under 2 pct.

Der lægges i formandskabets kompromisforslag op til yderligere administrative forenklinger af reglerne i de tilfælde hvor programmets forvaltnings- og kontrolsystem fungerer effektivt. Det bliver blandt andet muligt, at lade administrative verifikationer, der ellers skal gennemføres af

forvaltningsmyndigheden, foretages af eksterne men internationalt anerkendte revisorer. Samlet set forventes tiltagene at kunne forenkle den danske forvaltning af midlerne.

Formandskabets kompromis indeholder derudover:

- præcisering af, at klagesager kan køre efter nationale regler. Det kan potentielt smidiggøre processen omkring klager over afgørelser om støtteberettigelse,
- forbedret afklaring af, hvilke regler EHFF'en er undtaget fra, i forhold til de øvrige fonde der reguleres af CPR-forordningen.

Finansiell forvaltning, indgivelse og gennemgang af regnskaber og finansielle korrektioner

Af Kommissionens forslag fremgår det, at medlemsstaterne skal foretage finansielle korrektioner i sine udbetalinger til støttemodtagere, såfremt der konstateres uregelmæssigheder vedr. udgifter til de enkelte projekter. Det vil sige, at medlemslandene skal reducere støttegrundlaget for støttemodtageren, såfremt der kan konstateres uregelmæssigheder med de anmeldte udgifter. For EHFF gælder endvidere, at der i forordningen om EHFF fastsættes supplerende regler om finansielle korrektioner ved støttemodtageres manglende overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik.

Kommissionen kan også korrigere støtten overfor medlemslandet. Det kan ske såfremt der kan konstateres alvorlige mangler, der truer den støtte fra fondene, der allerede er betalt til programmet.

Hvis medlemsstaterne hverken har brugt den bevilligede støtte til enten forfinansiering eller har indgivet betalingsanmodning om brug af støtten senest den 26. december i det andet kalenderår efter indgået budgetforpligtigelse, frigøres beløbet¹⁵. Dette er kendt som N+2-reglen, og giver en afløbsperiode for budgetforpligtigelserne på samlet 3 år. I indeværende periode anvendes N+3-reglen, der muliggør en længere (samlet 4 år) afløbsperiode for budgetforpligtigelserne. Kommissionen lægger i forslaget op til at vende tilbage til 'N+2'-reglen, der var gældende i den foregående MFF-periode (2007-2013). Ændringen indebærer, at der vendestilbage til mere normale tilstande. Dvs. til de regler, der var gældende før finanskrisen. Her havde man 3 år, fra man tildeltes støtte, til midlerne skulle være anvendt efter formålet

Er der forpligtigelser til rådighed den 31. december 2029, som der ikke er lagt beslag på jf. beskrivelsen ovenfor, frigøres disse. Projekter suspenderet grundet retslige procedurer eller rekurs med opsættende virkning, eller hvor force majeure har umuliggjort forelæggelse af betalingsansøgninger, kan undtages fra ovenstående regler om frigørelse.

Finansiell ramme

Kommissionen lægger i sit forslag op til at fortsætte med tre regionskategorier. Konkret lægges op til følgende regionskategorisering¹⁶, hvor BNP måles i købekraftstandarder (KKS):

- 1) *mindre udviklede regioner*, hvis BNP pr. indbygger er under 75 % af det gennemsnitlige BNP i EU-27
- 2) *overgangsregioner*, hvis BNP pr. indbygger er mellem 75 % og 100 % af det gennemsnitlige BNP i EU-27

¹⁵ Dette er gældende for årene 2021-2026.

¹⁶ Der anvendes NUTS 2-regioner, for Danmark betyder dette den officielle regionsstruktur.

- 3) *mere udviklede regioner*, hvis BNP pr. indbygger er over 100 % af det gennemsnitlige BNP i EU-27

I indeværende periode defineres ovenstående regionskategorier som følger, hvor BNP ligeledes måles i KKS:

- 1) mindre udviklede regioner, hvis BNP pr. indbygger er mindre end 75 % af det gennemsnitlige BNP i EU-27
- 2) overgangsregioner, hvis BNP pr. indbygger er mellem 75 % og 90 % af det gennemsnitlige BNP i EU-27
- 3) mere udviklede regioner, hvis BNP pr. indbygger er over 90 % af det gennemsnitlige BNP i EU-27.

Herudover defineres Samhørighedsfondens støtteområde som værende de medlemsstater, hvis BNI pr. indbygger, målt i KKS og beregnet på grundlag af EU-tal for perioden 2014-2016¹⁷, er mindre end 90 % af den gennemsnitlige BNI pr. indbygger i EU-27 i samme referenceperiode. Denne grænse er ligeledes gældende i indeværende periode.

Kommissionens forslag indebærer sammenlagt 330,6 mia. euro i 2018-priser til samhørighed (den samlede ramme for EFRU, ESF+¹⁸ og Samhørighedsfonden). Fordelingen af midlerne (97,5% af de samlede midler, der allokeres til målet om investeringer i beskæftigelse og vækst) i Kommissionens forslag fremgår nedenfor:

- 1) 61,6% (dvs. i alt 198,6 mia. euro) til mindre udviklede regioner
- 2) 14,3% (dvs. i alt 45,9 mia. euro) til overgangsregioner
- 3) 10,8% (dvs. i alt 34,8 mia. euro) til mere udviklede regioner
- 4) 12,8% (dvs. i alt 41,3 mia. euro) til medlemsstater, der modtager støtte fra Samhørighedsfonden¹⁹
- 5) 0,4 % (dvs. i alt 1,4 mia. euro) som supplerende støtte til regioner i den yderste periferi.

De resterende 2,5 pct., dvs. 8,4 mia., allokeres til målet om det Europæiske Territoriale Samarbejde (Interreg).

Tildeling af midler fra EFRU og ESF+ vil fortsat primært blive fordelt på baggrund af regionernes relative velstand. Herudover fordeles en mindre del af midlerne efter visse arbejdsmarkedsindikatorer, en klimaindikator og regionens andel af nettomigrationen fra tredjelande. Herudover foreslår Kommissionen, ligesom det er gældende i indeværende periode, at sætte et loft over hvor mange midler det enkelte medlemsland kan modtage fra samhørighedsfondene. Den konkrete tildelingsmetode angives i bilag XXII til forordningsforslaget. Samhørighedsfondens støtteintensitet angives til 62,9 euro pr. støtteberettiget indbygger i de lande, der kan modtage midler fra Samhørighedsfonden.

Kommissionen foreslår følgende EU-medfinansieringsrater for de ovenfor beskrevne midler:

- 1) 70% for de mindre udviklede regioner
- 2) 50% for overgangsregionerne
- 3) 40% for de mere udviklede regioner
- 4) 70% for Samhørighedsfonden.

¹⁷ Til brug for regionskategoriseringen anvendes ligeledes tal for perioden 2014-2016

¹⁸ Eksklusiv støtten til sundhed og beskæftigelse og social innovation, som ifølge Kommissionen udgør ca. 1 mia. euro i 2018-priser.

¹⁹ Dette er den samlede allokering til Samhørighedsfonden, hvoraf 10 mia. euro overføres til Connecting Europe Facility, jf. forordningsforslagets artikel 104, stk. 4.

Særligt vedrørende AMF, IBMF og ISF

Formålet med at inkludere migrations- og grænseforvaltningsfondene i CPR-forordningen er at reducere de administrative byrder. Det gøres ved at samle reglerne for fondene i CPR-forordningen, der omfatter en række sammenlignelige fonde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har, i sin betænkning af 13. februar 2019, stillet en række ændringsforslag²⁰. Følgende betragtes som hovedelementerne:

- Tilnærmelsesvis fuld reintegration af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Linddistrikterne i CPR-forordningen,
- Samlet økonomiske ramme på 366,8 mia. euro for samhørighedspolitikken, eksklusiv Interreg.
- Øget andel af midlerne til Interreg. Konkret ønskes de nuværende 2,5 pct. hævet til 3 pct. af de samlede midler.
- Øget finansiering til initiativer vedrørende byer og tværnationalt samarbejde omkring innovative løsninger.
- Indskrænke mulighederne for overførsler til InvestEU og sænke overførslen fra Samhørighedsfonden til Connecting Europe Facility (CEF) fra 10 til 4 mia. euro.
- Fjerne denne generelle mulighed for at overføre midler mellem fonde, medmindre midlerne tilføres EFRU, Samhørighedsfonden, EHFF eller ESF+, samt sænke muligheden for overførsel af midler fra de mindst udviklede regioner til andre regionstyper.
- Øget andel af EU-medfinansiering. Konkret foreslås EU-medfinansieringsraterne hævet med 10 procentpoint for mere udviklede regioner og overgangsregioner, og hævet med 15 procentpoint for de mindst udviklede regioner, samt for Samhørighedsfonden.
- Øget forfinansiering. Konkret foreslås den nuværende sats på 0,5 pct. hævet løbende over perioden op til 2 pct.
- I forbindelse med den af Kommissionen foreslåede midtvejsevaluering, skal eventuelle økonomiske kriser, der måtte have været forud for, tages med i overvejelserne omkring omprogrammering af programmerne.
- Opretholdelse af N+3-reglen for frigørelse af midler, der har været gældende i indeværende periode.
- Genintroduktion af reglerne for Kommissionens kontrol af større projekter – dog med højere tærskelværdi end i indeværende periode.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget er hjemlet i de finansielle regler gældende for Unionens budget i henhold til artikel 322 i TEUF, regler der ikke vil kunne vedtages på medlemsstatsniveau. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke eksisterende dansk ret for så vidt angår de overordnede finansielle regler m.v. for EU's budget. For de fondsspecifikke forordninger, hvor der sker regulering gennem dansk ret, vil dette fremgå af de respektive samlenotater eller grund- og nærhedsnotater.

²⁰ Der er konkret tale om i alt 412 ændringsforslag til CPR-forordningen og forordningens bilag.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser for de love eller bekendtgørelser, der implementerer struktur- og investeringsfondene i Danmark.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget ventes at få betydelige statsfinansielle konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Forslaget vurderes at kunne have administrative konsekvenser afhængigt af udformningen af det endelige regelsæt. Kommissionen lægger op til et samlet udgiftsniveau for samhørighedspolitikken på ca. 331 mia. euro i 2018-priser, hvoraf der foreslås udgiftsniveauer for ERFU, Samhørighedsfonden og ESF på henholdsvis 201 mia. euro, 41 mia. euro og 88,6 mia. euro i 2018-priser. Hertil vil forslaget have afledte statsfinansielle konsekvenser gennem national medfinansiering af programmerne. Udgiftsniveauerne for fondene under CPR-forordningen og nationale medfinansieringssatser for samhørighedspolitikken forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Gennemførelsen af programmer for perioden 2021-2027 finansieret af fondene kan desuden have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Bornholms regionskommune (BR) finder flere elementer i forordningsforslagene for samhørighedspolitikken 2021 - 2027 positive. Det er bl.a. styrkelsen af sammenhængen mellem strukturfondene og andre EU programmer, forenklinger med bl.a. udvidet brug af standardsatser og færre kontrolinstanser, at BNP pr. indbygger i den fremtidige fordeling af strukturfondsmidlerne i højere grad vil suppleres med andre parametre samt et øget fokus på brugen af lokale udviklingsstrategier og lokale aktionsgrupper (LAG'er). Dog undrer BR sig over, at der ikke er et tilsvarende fokus på de områder, der, i modsætning til byernes udvikling, er fremhævet i traktatteksten for EU's samhørighedspolitik. BR foreslår derfor – i lighed med de danske strukturfondsprogrammer for perioden 2006 – 2013 - at mindst 35 % af strukturfondsmidlerne øremærkes til yderkommuner.

KL byder overordnet set Kommissionens udspil til fremtidens samhørighedspolitik velkommen, og finder det yderst positivt, at der lægges op til simplificering, regelforenkling samt at gøre administrationen af strukturfondsmidlerne smidigere. Det er samtidig positivt, at forordningen giver et fælles udgangspunkt for EU's strukturfonde, samt at de nuværende elleve politiske målsætninger fokuseres til fem. KL finder det vigtigt, at lokale myndigheder er en del af partnerskabet under den nye forordning, herunder også gennem et territorielt udgangspunkt i den foreslåede midtvejsevaluering. Det er også vigtigt, at lokale og andre kompetente myndigheder bliver inddraget direkte i udviklingen af programmernes strategi mhp. bidrag til policymålsætningerne. Generelt hilses de nye regler om proportionale administrationsordninger for programmer med lave fejlratser, samt de mere simple omkostningsopgørelser, velkomne. Det er dog problematisk, at adgangen til finansielle instrumenter ikke er begrænset, idet KL støtter, at strukturfondsmidlerne udbetales som tilskud frem for igennem lån og garantier. KL finder det positivt, at der generelt lægges op til, at de nationale medfinansieringsrater normaliseres til

niveauerne før finanskrisen. KL er dog bekymret for, om det, for de mere udviklede regioner, vil betyde, at aktiviteten begrænses, idet anvendelsen af EU-midlerne er forbundet med større administrative byrder end øvrige finansieringskilder. KL så endvidere gerne en henvisning til Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne i CPR-forordningen, samt at fonden kan støtte lokaludvikling styret af lokalsamfundet.

Danske Regioner finder det positivt, at EU's regionalpolitik fortsat omfatter alle regioner²¹ i EU, herunder at midler reserveres til de mere udviklede regioner, så nye løsninger på udfordringer kan implementeres bredt i Europa. Det støttes i den sammenhæng, at den nuværende regionsinddeling (med tre kategorier) opretholdes, og at BNP fastholdes som regionsindikator. Ligesom både de politiske målsætninger, og den differentierede tilgang til kontrol og revision for projekter med lave fejlrat, kan støttes. Forslaget om en øget national medfinansieringsrate (særligt i de mere udviklede regioner) kan ikke støttes, idet det forventes at gøre det mindre attraktivt for operatører og støttemodtagere at medvirke til projekterne. I stedet foreslås en medfinansieringsrate på maksimum 50 pct.

Region Nordjylland tilslutter sig Danske Regioners høringssvar, der er fuldt på linje med Region Nordjyllands kommentarer til høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt enighed blandt medlemsstaterne om behovet for at forenkle det nuværende regelsæt. Der er dog forskellige tilgange til, hvordan denne forenkling skal udformes i praksis.

En række medlemslande har udtrykt bekymring over de nye, skrappe frigørelsesregler (N+2) samt generel utilfredshed med niveauet for de budgetmæssige forpligtigelser²². Der er ligeledes uenighed blandt medlemsstaterne omkring den foreslåede regionskategorisering. Nogle lande mener i den sammenhæng, at overgangsregioner bør defineres som havende en lavere KKS end op til 100% af EU's gennemsnit. Få lande mener, at overgangskategorien helt bør afskaffes.

Generelt er medlemslandene positivt indstillet over for de aktuelle kompromisforslag, dog er der fortsat medlemslande, der har udtrykt bekymring over den foreslåede model for midtvejsevalueringen.

Der har ikke generelt været uenighed om de overordnede politiske målsætninger for fondene.

10. Regeringens generelle holdning

Overordnet set mener regeringen, at lovpakken indeholder en række positive elementer for så vidt angår reglerne for fondenes virke. Det gælder blandt andet en forenkling af de administrative regler, en tættere sammenkobling mellem strukturfondene og det europæiske semester, øget national medfinansiering, de nye skrappe frigørelsesregler (N+2), fokus på resultater og en forenkling af målsætningerne for fondene. Regeringen vil derfor arbejde for, at disse dele af forslaget styrkes eller fastholdes. Hertil er regeringen positiv over for Kommissionens forslag om tilpassede verificerings- og revisionsregler for programmer med få fejl og vil arbejde for, at udvide de muligheder for tilpasning, der kan anvendes af programmer med få fejl.

Regeringen finder det positivt, at midlerne fokuseres på målsætningerne om et *mere intelligent* og et *mere grønt* Europa. Bindinger på anvendelsen af midlerne må dog ikke hindre fokuserede

²¹ NUTS 2-regioner

²² En kritik, der dog ikke direkte vedrører forordningsforslaget.

investeringer og skal stå mål med programmernes omfang og de administrative byrder forbundet hermed. Regeringen lægger derfor vægt på, at der inden for de samlede udgiftsrammer under samhørighedspolitikken er muligheder for fleksibilitet for at understøtte national implementering.

Regeringen vurderer i den sammenhæng, at kompromisforslagene fra formandskabet er udtryk for et balanceret kompromis, der ikke væsentligt øger kompleksiteten af forordningen eller fjerner den af Kommissionen foreslåede fleksibilitet.

Regeringen er fortsat positiv over for støtte til de mest udsatte regioner, men finder omfordelingen af midler mellem de rigeste regioner uhensigtsmæssig. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for at nedlægge ”overgangsregioner” og sænke tærskelværdien for mere udviklede regioner til under 100% af EU27 BNI. Såfremt der også fremadrettet ydes støtte til velhavende lande, vil man fra dansk side arbejde for at få sin rimelige andel af disse midler. Regeringen vil arbejde for, at genindføre de nuværende regler for støtteberettigelse af moms.

Regeringen er generelt positivt over for inklusionen af migrations- og grænseforvaltningsfondene i den nye forordning. Regeringen vil arbejde for, at der sikres proportionalitet mellem fondenes administrative krav og størrelsen af de enkelte medlemsstaters nationale programmer. Konkret ved at forslaget tager højde for, at bestemmelser både skal gælde for små fonde som EHFF, AMF og IBMF såvel som for større fonde som f.eks. EFRU og ESF+. Regeringen arbejder desuden for i videst muligt omfang at bevare de regler, der gælder i indeværende periode for involvering af eksterne samarbejdspartnere.

Det ligger regeringen meget på sinde, at hverken national støtte eller EU-støtte anvendes til at flytte arbejdspladser rundt i EU. Det er ikke hensigten med fondene, at de skal yde økonomisk støtte til projekter, der flytter virksomheder og arbejdspladser fra en medlemsstat i EU til en anden. Regeringen lægger derfor vægt på, statsstøttereglerne i en europæisk kontekst overholdes ved gennemførelsen af fondene, samt at der ikke gives støtte fra EU's fonde med relokationseffekter. Regeringen støtter derfor en fastholdelse af den skærpelse af det nuværende regelsæt, som Kommissionen har foreslået.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningen om fælles bestemmelser ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg 23. november 2018. Grund- og nærhedsnotat blev oversendt 27. juni 2018.